

DOLENTSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA NOVO MESTO

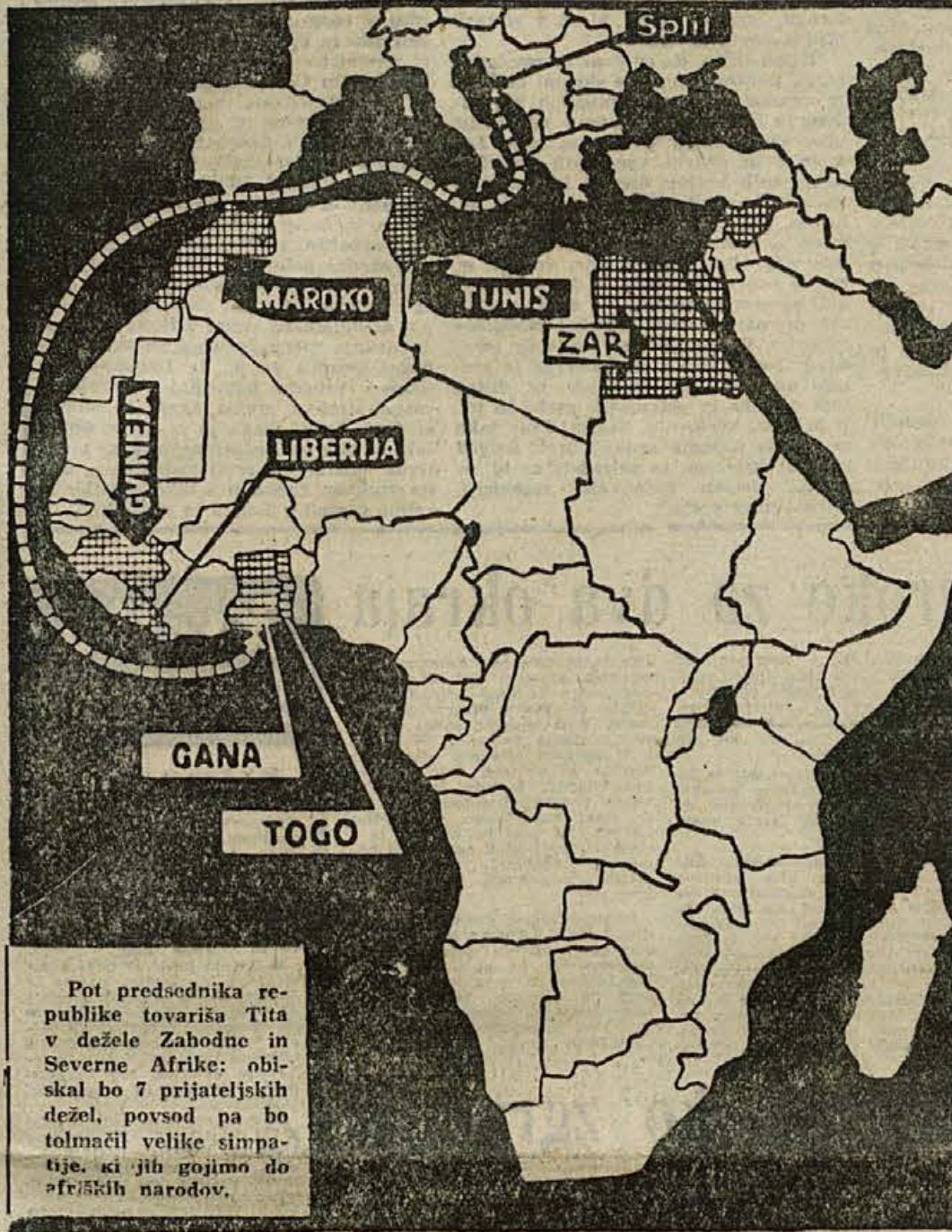
LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDL Novo mesto - Izhaja vsak četrtek - Posamezna številka 20 din - LETNA NAROČNINA 900 din, polletna 450 din, četrtletna 225 din; plačljiva je vnaprej - Za inozemstvo 1800 din oziroma 4 ameriške dolarje - TEKOCI RACUN pri Mestni hranilnici - Komunalni banki v Novem mestu št. 606-70/3-24

Štev. 8 (570)

Leto XII.

NOVO MESTO, 23. februarja 1961

UREJUJE uredniški odbor - Glavni in odgovorni urednik Tone Gošnik - NASLOV UREDNISTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg št. 3 (vhod iz Dilančeve ulice) - Poštni predal Novo mesto 33 - TELEFON uredništva in uprave št. 127 - Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo - TISKA Casopisno podjetje "Dolo" v Ljubljani

Pot predsednika republike tovarisa Tita v dežele Zahodne in Severne Afrike; obiskal bo 7 prijateljskih dežel, povsod pa bo tolmačil velike simpatije, ki jih gojimo do afriških narodov.

Ženam mesto, ki jim pripada!

Žene pred letošnjim 8. marcem - Razgovor z inž. Vilmo Pirkovič, predsednik komisije za družbeno uveljavljanje žena, in z Romanom Ogrinom, sekretarjem okrajnega odbora Socialistične zveze

Letos bomo praznovali 8. marec - dan žena v obdobju proslav 20-letnice ljudske revolucije, v kateri so žene odigrale pomembno vlogo. Praznovanje naj bo zato slovesnejše kot kdaj koli doslej. Ne bomo opustili tradicionalnih proslav, ko smo ženam vsaj na ta dan nudili malce razvedrila, ki je pretrgalo verigo njihovih napornih dni. Večji del proslav pa naj bo posvečen razpravi, kako rešujemo in kako naj bi reševali probleme žena.

Vprašajmo se, koliko smo omogočili ženam uveljavljanje v proizvodnji, v družbenih organizacijah in v političnem življenju? Koliko je naredila družba, da bi ženo razbremenila? Servisi stanovanjske skupnosti, obrati družbene prehrane in ustanove za otroško varstvo je naj resno skrbi, da se bo laže posvetila proizvodnji, da je po delu doma ne bo več čakalo toliko gospodinjstev, da se bo laže posvetila vzgoji otrok - novih državljanov. Ze zaradi materinstva zasluži žena veliko skrb vse družbe, doslej pa smo jo vse preveč prepustili njenim težavam.

Ne pozabimo na žene v kmetijah! V naši republiki je 225 tisoč volivcev kmetijske skupine, med njimi je kar 125 tisoč žena! V našem okraju je razmerje približno enako, kljub temu pa bi zmanjšali število odbornic - žene v kmetijskih skupinah zborov proizvajalcev! V okraju je približno 6 tisoč kmetijskih gospodarstev v pogodbeni proizvodnji z zadruge; skoraj polovico teh pogodb so podpisale žene, kmetijski strokovnjaki pa povedo, da so prav

kmetičke žene mnogo dojemljivejše za sodobno kmetijsko proizvodnjo kot moške gospodarji. Na nekaterih področjih so žene celo glavni nosilci pogodbene proizvodnje! V kmetijstvu nosijo 50 odst. bremen v proizvodnji - žene. Ne pozabimo njihove velike vloge pri pretakanju narodnega dohodka. Največji del tega dohodka potrošimo skozi družinske proračune. In tu je spet žena gospodinja tista, ki kot kupec gospodinjstevskih predmetov potroši največ!

Našli smo le drobec pomembnih dolžnosti, ki jih v naši družbi opravlja žena. Gotovo ji torej pripada pomembnejši prostor, kot ga je imela doslej. Socialistična zveza je do zdaj vse premalo skrbelo za uveljavljanje žena in za reševanje njihovih problemov. Se vse premalo je žen v organih oblasti, v organih delavskega in družbenega upravljanja in v odborih družbenih

organizacij. Gotovo so tu precej krive tudi žene, saj so kot volivke v večini, pa vendar ne volijo kandidatke. Morda je po sredi občutek manjvrednosti, morda pa tudi premajhno zanimanje. Do odbornic v ljudskih odborih smo preveč kritični. Odbornika, ki že leta sedijo v ljudskem odboru, ne vidimo, čeprav nikdar ne sprejemo, na ulici pa "pregrizne" vsako na seji izgovorjeno besedo; ženo, ki je molčala le dve leti, pa že obsojamo kot nedelavno. Krajevne organizacije SZDL naj čimprej ustanove sekcije, ki bodo razpravljale o težavah žena in družine, v teh sekcijah naj tovarišice skupaj z možmi iščejo pota za odpravo težav!

V marcu bodo občinske konference žen kot priprava na zvezno konferenco, ki bo 19., 20. in 21. aprila v Zagrebu. Na občinski konference bodo povabljene žene, ki so se uveljavile v DS, v organih druž-

benega upravljanja in v političnem delu. Pogovorijo naj se o vsem, kar jih v občini najbolj žuži. Kmalu bodo volivke zadružnih svetov, povedati pa smo že, kako veliko vlogo imajo žene kot proizvajalke v kmetijstvu. Letošnje volivke zadružnih svetov naj bodo preizkušnja novega odnosa družbe do žen in hkrati odnosa žena do sebe, saj zaslužijo, da so v novih zadružnih svetih zastopane številce kot doslej.

Za delovni del proslav 8. marca smo našli kar precej nalog. Mnoge bo morala urediti vsa družba, saj so bile žene doslej preveč prepustne same sebi. Letošnji 8. marec naj bo torej prelomnica. Žene naj s pomočjo in podporo družbenih organizacij, organov oblasti in s povečano aktivnostjo žena najdejo v socialistični družbi prostor, ki jim - če upoštevamo njihovo odlično delo, skromno in tiho delo - tudi pripada!

Po dvajsetih letih

Kmalu bodo izdelani programi za 20-letnico vstaje - Največje slavje Slovenije: 22. julija v Žužemberku, kjer pričakujemo 100.000 ljudi - Žužemberk se bo ves prenovljen pripravljen na veliki dan in na odkritje veličastnega spomenika padlim borcem in žrtvam fašističnega nasilja

Na sestanku predstavnikov občinskih odborov SZDL, LMS in sindikalnih svetov ter predstavnikov okrajnega odbora SZDL, LMS in Okrajnega sindikalnega sveta so se pretekli četrtek med ostalimi pogovorili tudi o proslavah ob 20. obletnici revolucije. Sklenili so, da naj izdelajo vsi občinski odbori za pripravo proslav v zvezi z 20-letnico revolucije takoj svoje programe proslav. Te naj zajemajo le praznovanje 4. julija - dan borca, 22. julija - dan vstaje in 22. decembra - dan JLA. Proslavljanje teh dni bo republiškega in zveznega značaja. Razen naštetih proslav pa so lahko še občinske in okrajne, ki morajo biti vezane na dogodke iz leta 1941.

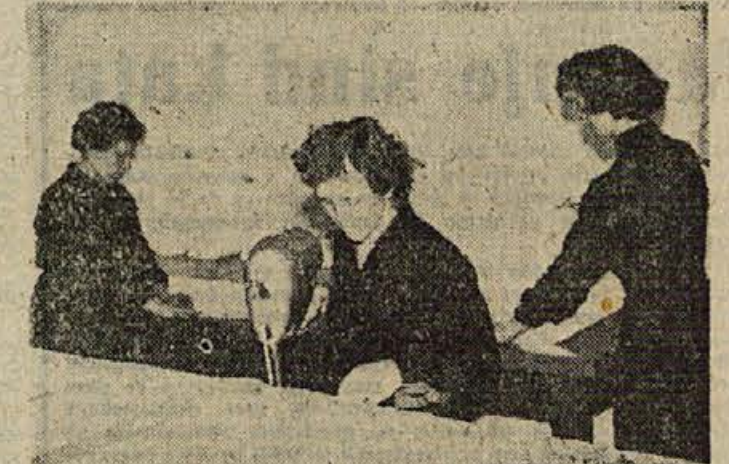
Na teh proslavah naj bi udeležencem prikazali: stanje gospodarstva v stari Jugoslaviji in danes, delavsko in družbeno samoupravljanje in nove gospodarske ukrepe - delitev dohodka kot najvišjo stopnjo vloge delavskega razreda v gospodarski in socialistični ureditvi.

Proslavljanju ostalih zgodovinskih dni (8. marec, 27. april, 1. maj itd.) ne bomo dali posebnega poudarka 20. obletnice revolucije. Tudi razni festivali in srečanja, ki bodo letos, ne bodo imeli nobene zveze s proslavo 20. obletnice vstaje.

Posebne komisije za delo s šolsko mladino in mladino sploh bodo organizirale med ostalimi tudi predavanja bivših

oficirjev in borcev. Ti predavatelji naj bi ne govorili toliko o posameznih dogodkih, skupinah in junastvih, ampak naj bi prikazali bolj smisel NOB, ideje, za katere so se borili ljudje itd.

Glavna jugoslovanska proslava ob 20-letnici revolucije bo 4. julija v Užicah. Ta dan naj bi se čimveč ljudi zbralo ob televizijskih in radijskih sprejemnikih ter poslušalo govor, ki ga bo imel predvidoma maršal Tito. 22. julija bo glavna proslava za Slovenijo v Žužemberku, kjer bodo odkrili spomenik preko 1200 padlim borcem. Na njej bo sodelovalo, kot računajo, nad 100.000 ljudi.

Nagrajeni šoferji na Vidmu

Upravni odbor Tovarne celuloze in papirja na Vidmu je nagradil šoferja Antona Drugoviča z 10.000 dinarji, ker je s kamionom TAM 4.500 prevozil 100.000 km brez popravil in zastojev. Deset tisoč dinarjev je dobil tudi Ivan Molan, ki je znova prevozil 100.000 km z osebnim avtomobilom brez posebnih okvar. Tovarniški Mercedes ima že 204.000 km, pri čemer je prvih 100.000 km prevozil šofer Anton Hočko; tovarena Mercedes avtomobila z zlato značko, ker ni imel pri teh 100.000 km nobene okvare.

Ni podjetja ali ustanove, kjer jih ne bi srečali, naših poštivovnih proizvajalk, delavk in uslužbenk. Samo v industriji v okraju dela 3.160 žensk, v prosvetni službi jih je 939, v zdravstvu 929 in pod.

Ne klonite v pravični borbi!

Na vseh protestnih zborovanjih po okraju smo v preteklem tednu lahko slišali: BREZ IZJEME OBSOJAMO ZLOČINE KOLONIALISTOV! SVOBODO AFRIČANOM!

Kako živo čutimo s kongoškim ljudstvom, smo dokazali minul teden, ko je bila v okraju vrsta protestnih zborovanj, na katerih je ljudstvo povsod obsodilo gnusni umor predsednika Lumumbe. V Novem mestu je bilo veliko zborovanje na Glavnem trgu; v Metliki se je na petih zborovanjih zbralo nad 700 ljudi, ki

so poslali protestna pisma Organizaciji združenih narodov v New Yorku zaradi pasivnosti enot OZN v Kongu. V Brežicah se je zbralo več kot 1000 delavcev, dijakov in drugih državljanov v sredo ob 14. uri. Od tod so poslali protestne brzojavke Glavnemu odboru SZDL Slovenije in brzojavne pozdrave zakoniti kongoški

vladi. Protestna zborovanja so bila tudi v Dobovi in v rudniku Globoko. V sredo se je zbralo nad 800 ljudi v Sevnici in ogorenju protestiralo proti sedanjemu početju kongoških band in njihovih vodij, kot proti politiki OZN v Kongu. V Vidmu-Krškem je bila vsa javnost močno vznemirjena spričo vesti o zahrbtnem uboju

predsednika Lumumbe. Dolg spoved manifestantov je krenil skozi mesto pred tovarno celuloze in papirja, kjer je bilo protestno zborovanje. Od tod so poslali več pism, med drugim tudi Vsenarodnemu afriškemu kongresu v Akri, v državo Gano; to pismo so zaključili takole:

«Lumumba in njegova sodelavca so mrtvi, ni pa mrtvo hrepenenje kongoškega ljudstva po osvoboditvi. Pripravljeno smo biti v vaši plemeniti borbi z vami, pripravljeno smo vam nuditi pomoč v mejah naših možnosti. Afrika je vaša, Kongo je last kongoškega ljudstva, nič manj pravice do življenja nimate vi, kot belgijski imperialisti. Zato podpiramo vašo borbo in si prizadevamo, da bi vam pomagali doseči skorajšnjo zmago! - Ne klonite pred nasiljem, vaša borba je pravična! V tej borbi vas podpira vsa Afrika, podpira vas jugoslovansko ljudstvo in vse napredno človeštvo!»

Sistem točk je zamenjal tarifni pravilnik

V tovarni celuloze in papirja na Vidmu so v zadnjem času ukinili tarifni pravilnik, ki ga je zamenjal novi način razdeljevanja osebnih dohodkov. Sliherno delovno mesto v tovarni je bilo po posebni komisiji ocenjeno in ima določeno število točk. Delo v normi in režiji ter vsi dodatki (na normo, nadure, nočno delo in posebno nadurno delo) so prav tako preračunani na točke, tako da bo lahko vsak delavec sam ugotovil, če je njegov osebni dohodek pravilno izračunan. Vsota osebnih dohodkov vsake obračunske enote se vsak mesec seveda menja; po-

polnoma je odvisna od količine in kvalitete proizvodnje, ki jo je enota kot celota v mesecu dosegla. Zato je vrednost točke v vsaki obračunski (ekonomski) enoti vsak mesec drugačna; to bo prav gotovo spodbudilo kolektiv, da bo vložil v svoje delo še več truda. Čeprav je bil lanski plan v tovarni zelo napet, so vse ekonomske enote presegle postavljene dožnosti. Plan skupne proizvodnje je bil konec leta presežen za 7 odst. oz. za 6.778 ton blaga, plan blagovne pro-

izvodnje pa za 8 odst. Po vrednosti je kolektiv lanski plan presežal za 10,3 odst. Skupni uspehi tovarne so v primerjavi z letom 1959 boljše za 26 odstotkov, k čemur je vsekakor največ pripomoglo uspešno nagrajevanje po delu. V kolektivu si obetajo od novega načina nagrajevanja še večje uspehe.

Obiščite razstavo Vladimira Lamuta!

Razstava je odprta v prostorih Dolenjskega muzeja vsak dan dopoldne od 9. do 12. ure in popoldne od 16. do 19. ure do vključno 8. marca.

Sindikalna konferenca v KOPITARNI

Zadnji četrtek je bila v sevniški KOPITARNI sindikalna konferenca, na kateri so delegati razpravljali o številnih problemih. V soboto so se o svojem delu pomenili tudi člani podružnice javnih uslužbencev; v nedeljo pa je bila sindikalna konferenca v krmeljskem rudniku. Povsod razpravljajo člani sindikata o perečih problemih kolektivov, o občinskem gospodarstvu in nalogah v novem petletnem planu.

Seminar OK ZKS v Dol. Toplicah

Okrajni komite Zveze komunistov prireja ta teden v Dolenjskih Toplicah petdnevni seminar za občinske komiteje ZKS in člane OK ZKS. Na seminarju predava okrajni politični aktiv predvsem o aktualnih temah - o vlogi članov ZK v komunah.

VREME

od 23. II. do 5. III. 1961
Nestalno in hladno vreme s pogostimi večidel snežnimi padavinami in z mrazom ponoči. Vendar močne padavine pričakujemo le okrog 25. februarja in okrog 3. marca.
V. M.

Komuna v petletnem planu

Na zadnjem zasedanju je Zvezna ljudska skupščina sprejela novi petletni načrt, ki predvideva zlasti skladen razvoj vseh gospodarskih panog in področij v prihodnjih petih letih. Zdej so na vrsti republike in komune, da pripravijo svoje načrte gospodarskega razvoja.

V prihodnjem razdobju bo naloga komun, da bodo razen nadaljnega razvoja proizvodnih sil znatno dvignile na svojem področju tudi družbeni standard. To nalogo bodo sedaj terjale izrednih naporov in znatnih finančnih sredstev. Zato je zelo važno vprašanje, kakšen bo materialni položaj komun v prihodnjem petletnem razdobju.

Ceprav še niso dokončno izdelani gospodarski instrumenti, si na osnovi razprav v Zvezni skupščini in nekaterih značilnostih novega sistema delitve dohodka, ki se pripravljajo, lahko obetamo, da se bo materialno stanje komun izboljšalo. Predvsem moramo poudariti, da

spričo novega sistema delitve dobile komune in gospodarske organizacije pri sedanjih produktivnosti dela nekoliko ugodnejši položaj, kot ga imajo sedaj.

Kaj bo vplivalo na boljše materialne pogoje komun?

Delavske kolektive in s tem seveda tudi občine bo posledje veliko bolj in neposredno zanimala proizvodnja in čim večja akumulacija. To pa obenem pomeni, da bo zaostajanje v proizvodnji oziroma vsako povišanje stroškov proizvodnje veljala gospodarsko organizacijo in s tem vso komuno precej več. Odnosi razdeljevanja dohodkov bodo tako da bodo glede racionalne proizvodnje, ekonomije dela in sredstev za proizvodnjo, glede akumulacije itd. interesi podjetja in komune sovpadali bolj kot doslej.

Zakaj poudarjamo doslej? Naj pojasnimo to s primerom iz dosegane prakse. Nedavno je prišlo do

spora med nekim velikim industrijskim podjetjem in občinskim ljudskim odborom glede vprašanja delovne sile v tem podjetju. Delavski kolektiv je namreč po analizi in ekonomskem računu ugotovil, da se je za povečanje produktivnosti dela treba rešiti odvečne delavne sile, okrog 200 delavcev. Ni šlo zato, da bi jih kratkoročno odpravili, temveč, da se zaposle na drugih delih v mestu, za kar so že bili dani tudi določeni predlogi. Toda občina se je uprla, ker bi se z zmanjšanjem delovne sile v tem velikem podjetju zmanjšal tudi prispevek občinskemu proračunu iz osebnih dohodkov delavcev in uslužbencev.

Ta primer praktično kaže, v kakem obsegu se ne skladajo interesi podjetja in komune, kadar gre za nadaljnje povečanje produktivnosti dela.

Novi sistem hoče odpraviti take spore med komunami in gospodarskimi organizacijami. Poslej za ko-

munne ne bo odločujoče, koliko delavcev bo zaposleno v posamezni gospodarski organizaciji, saj bodo njeni dohodki in materialna osnova odvisni (zključno od materialnega učinka produktivnosti dela vsakega podjetja). V tem smislu bo komuna tudi določala svojo politiko povečanja proizvodnje in izpopolnjevanja podjetja, da bodo izpopolnila tehnološke procese v proizvodnji.

Ker bodo komune in podjetja imele skupni interes za povečanje proizvodnje, bo vse manj vzrokov in potreb po iskanju centralnih fondov. Kakor določajo smernice petletnega načrta, bo razvoj vsake upravne enote odvisen predvsem od lastne gospodarske politike in lastnega uspeha dela. Zato lahko zaključimo, da je v prid vseh gospodarskih organizacij in komun, da že na začetku leta žrtvujejo čim več naporov za maksimalno proizvodnjo in za čim večje zmanjšanje stroškov.

Priznanje mlademu kolektivu

Direktorja podjetja za rehabilitacijo invalidov v Metliki Manka Fuxa sem srečala na cesti. Zanimalo me je, kako se novo ustanovljeno podjetje razvija, pa sem ga vprašala: »Kako gre?«
»Kar z menoj stopi! Sama boš videla.«
Bila sva v skladišču. Skladiščnik je pravkar pripravil pošiljko lepih oblačil otroške konfekcije. Presenetljivo lepa izbira več vrst vzorcev in kro-

jev je bila. Lahko rečem: blago je bilo prvotno. Takih oblačil na trgu primanjkuje. Nadalje sem si ogledala kupe hlačk za dečke, dekliška krilca, predpasnike in nedežne za žene.
»Blago lahko nabavimo,« pravi direktor. »Težave so le s kreditiranjem. Čakamo, da nam odobrijo kredite. Radi bi nabavili blago. Treba je skrbeti za trideset ljudi, da imajo kaj delati. Ko bomo odstranili

osnovne težave, bomo sprepeli tudi invalide iz Črnomelja na rehabilitacijo.«
Podjetje ima prostore v stavbi, kjer je bila prej »BE-TI«. V treh mesecih, kar postuje, so že izdelali za 4 milijone dinarjev blaga. Poudariti je treba, da so tam zaposleni predvsem ljudje, ki se delu pridujejo. V oddelku za konfekcijo je nekaj tovaršic, ki vodijo delo.
»Cevljarji, ki so nedavno začeli delati, že izdelujejo lične ženske copate, visoke in nizke, tople in v lepih barvah.«
To je šele začetek. O tem, kar bodo še ustvarili, direktor ne govori. Je star partizan in invalid, iznajdljiv človek. V kolektiv zaupa. Tako podjetje ima prav gotovo še lepo prihodnost.
Regina Fir

Načrti Avtoprometa »GORJANCI«

Podjetje Avtopromet Gorjanci je zaprosilo občino Novo mesto za prostovoljno izjavo za najetje posojila v znesku 10 milijonov 600 tisoč dinarjev za nakup 4 tovornih avtomobilov in avtobusa od podjetja »Kovinarni«, Črnomelj. Podjetje »Kovinarni« se je ukvarjalo z avtoprometom na področju občine Črnomelj, ker pa je to dejavnost opustilo, je vozila odkupilo od njega podjetje »Gorjanci« in prevzelo tudi vse prevoznike in avtobusne proge v občini Črnomelj. Podjetje »Gorjanci« bo razen tega gradilo v Brljuni garaže in mehanično delavnico. Potrebno zemljišče je »Gorjancem« občina Novo mesto že dodelala. V garažah bodo preko noči spravili avtobusi rednih avtobusnih prog, ki začenja pot v Novem mestu, v mehaniki delavnici pa bodo opravliali tudi manjša popravila. Potreb-

na sredstva za gradnjo ima podjetje »Gorjanci« že pripravljena. Direktor podjetja je na zadnji občinski seji načel tudi vprašanje gradnje preproste avtobusne postaje v Novem mestu. Tudi zanj ima podjetje »Gorjanci« že 60 odst. sredstev in pripravljene vse načrte, čaka le še na odobritev lokalne občine. Če se za urbanizacijo od Sveta za urbanizacijo pri ObLO Novo mesto, ki pa se, kot je videti, nikakor ne more odločiti...

Eksplzivni igrači

13. februarja so trije otroci iz žeteta Kropka iz Preloke, ki so pomagali očetu pri delu v vinogradi, našli vžigalno kablo. Eden izmed otrok je začel po kablju točiti s sekiro, ostala dva pa sta gledala. Ko je prišlo do eksplozije, je tistega, ki je tožil, poštopilo po roki, čenega »gledalca« pa po obrazu. Tega so prepeljali v bolnišnico v Karlovcu.

Kdor je za svoje potrebe kupil eksploziv, ga mora, če mu ga je po uporabi kaj ostalo, vrniti. Minirajo lahko je pokliti minerji. Lastnik eksploziva in minier pa morata paziti, da eksploziva ne izgubljata, ker ga lahko najdejo otroci in se potem onesrečijo. Stari naj bi tudi bolj pazili, kaj delajo otroci.

Zidanka je zgorela

13. februarja popolnoma je zgorela zidanka Kristine Stiglic v Kottu pri Semčju. Škoda je za okoli 130 tisoč dinarjev. Vzrok požara ni znan.

Razglas o cepljenju psov v novomeški občini

1. marca 1961 ob 9. uri na Ruperc vrhu pred Zadrnim domom,
1. marca 1961 ob 11.30 v Uršnih selih pred Zadrnim domom,
2. marca 1961 ob 8. uri v Straži pred Krajevnim uradom,
2. marca 1961 ob 12. uri v Dol. Topličah pred Krajevnim uradom,
3. marca 1961 ob 8. uri na Malem Slatniku pri križišču,
3. marca 1961 ob 10. uri v Brusnici pri Rudolfinu,
4. marca 1961 ob 8. uri v Stopičah pred Krajevnim uradom,
4. marca 1961 ob 11. uri v Novi gori (Koroška vas) pri križišču,
10. marca 1961 ob 8. uri v Mirni peči pri Rupcu,
10. marca 1961 ob 11.30 v Otočju pri Vidrihu,
10. marca 1961 ob 14. uri v Smarjeti pred Krajevnim uradom,
11. marca 1961 ob 7.30 v Novem mestu na sejmišču - za Novo mesto,
11. marca 1961 ob 9.30 v Novem mestu na sejmišču - za okolico vasi.

Na vsakem št. trgovske stroke v Brezicah so 31. januarja letos končali zaključne splete iz blagovne, trgovske, računarske, organizacijske in tehnične ter iz novejšega in nemškega jezika. V letniškem izmenju je obiskovalo drugo razred 55 in tretji razred 43 vajencov iz novomeškega in nekaj iz ljubljanskega okraja (trboveljske območje). Učni uspeh je bil dober. Izpizite je opravilo 92 kandidatov, le 6 vajencov ima po pravne izpizite. Odičnice, bilo jih je 16, je Trgovska zbornica iz Novoga mesta nagradila. Dobilo so praktična in knjižna darila.

Kolesar poškodoval avto in sebe

13. februarja se je pejal kolesar A. N. po cesti s Cateža proti Veliki Lokli. Ko se je spuščal po strmi cesti, se je na 12. uri v Dol. Topličah na vrtu izklesal s sekiro. Na vrtu izklesal s sekiro, ki ga je upravljal Rudi Grmovšek iz Trebnjega. Pri trčenju na tem nepreglednem ovinku je bil kolesar teže poškodovan. Šofer laže, na kolesu je škoda za okoli 3000 din, na avtomobilu pa za okoli 5000 din. Kolesarja so prepeljali v novomeško bolnišnico.

Je traktor za na cesto?

17. februarja se je na cesti Ribniško-Veliki Cirknik (Brestice) prevrnil traktor, ki je vozil na priklopi kamentarje. Traktor Slexor G 1114 je začel na vrtu izklesati s sekiro, toda teža priklopa ga je posteljala naprej, dokler se ni na cesti prevrnil. Traktorist je huje poškodovan, na traktorju pa je škoda za okoli 5000 din.

Dva rdeča petelina

16. februarja je zgorel svinjak Janeza Straha iz Gaberke. Zažgala ga je domača svinčica, ki je našel vžigalico, še v svinjak in zakuril Korozičico. Škoda je okoli 15.000 dinarjev.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Tunzijski tednik »Afrigue Action« je objavil zadnje Lumumbovo pismo ženi, v katerem je med drugim rečeno: »Nobena brutalnost, nobeno mučenje me ni nikoli pripravilo do tega, da bi prosil za usmiljenje, zakaj raji umrem častno z nerazumljivo vero in globokim zaupanjem v usodo svoje domovine, kakor da bi živel v odvisnosti in zalajih svojla sveta načela.«

Kakor smo že poročali, so kongoškega premiera Patricia Lumumbo ubili Combejevi krvniki. Novica je stara že kakih deset dni, toda svetovno javno mnenje se še ni sprizajnilo z njo. To dokazujejo novi in novi protesti po vsem svetu in tudi na sedežu Združenih narodov, kjer so morali prejšnji teden izprazniti dvorano, v kateri zaseda Varnostni svet, da bi lahko nadaljevali z delom. Med tem je svet zvedel še za nekaj podrobnosti o umoru kongoškega premiera. Ganski predsednik Kwame Nkrumah je izjavil, da je Lumumbo ubil s strelom v tlak belgijski oficir. To da se je zgodilo je 18. januarja letos.

Toda s tem še ni bilo konec političnih morilskih obratov: Posebni poslanec generalnega sekretarja OZN v Kongu Radžšvar Dajal je poročal v New York, da so v Bakvangi, ki je pod nadzorstvom samozvance »rudarske republike« Kalondžija, ubili šest znanih kongoških politikov, pristave pokojnega premiera Lumumbo. Te politike je Kalondžiju izročil predsednik Kasavubu.

Ta novi zločin je ponovno ogorčil svetovno javnost in vzel sapa celo dosedanjim zagovornikom in branilem »zakonite kongoške vlade« oziroma »zakonitih kongoških oblastev«, ki naj bi jih zastopali razni Mobutuji in drugi krvniki kongoškega ljudstva. Tako je Varnostni svet - tudi to pot ne brez prepričev in medsebojnih obložb na naslov posameznih delegatov in držav - prvič sprejel resolucijo treh azijsko-afrških držav (ZAR, Cejlon, Liberia), ki pooblašča Združene narode uporabiti silo, da bi preprečili državljansko vojno v Kongu. Resolucija hkrati zahteva takojšen umik vseh belgijskih in dru-

gih tujih vojaških in polvojaških oseb kakor tudi političnih svetovalcev iz Konga, razen tistih, ki so v sestavu mednarodnih sil OZN.

Kljub temu, da pomeni ta resolucija korak naprej (saj je že skrajni čas), pa je vendar izraz nasprotujočih si tendenc in interesov. Resolucija ne naveda imena nobenih krivcev za umor Lumumbo in drugih kongoških politikov in nobenih krajev, kjer so bili storjeni zločini. Ameriški delegat je namreč zahteval, naj bi med mesti storjenih zločinov omenili tudi glavno mesto Vzhodne pokrajine Stanleyville, čeprav ni mogel z ničemer dokazati, da bi bil tam ubit en sam Evropejec. To dejstvo namreč priznava tudi zahodne časopisne agencije. Resolucija prav tako ne omenja nobenega roka, do katerega se morajo umakniti vse belgijske in druge tuje vojske in polvojaške osebe in tuji politični svetovalci Konga. Prav tako ne določa nobenih sankcij proti Belgiji oziroma krivcem, če prizadeji ne bi izpolnili določb najnovejše resolucije Varnostnega sveta.

Zahodne države na čelu z ZDA ne nenehno poudarjajo, da ne bodo dovolile nikakršnega tujega vmešavanja v Kongu, da bi tako vmešavanje izredno zaostrolo še tako in tako napeti položaj v Kongu in v svetu in da se je treba za vsako ceno izogniti državljanski vojni v tej afriški državi. Pri tem - kolikor na videz obojajo in obžaljuje umor Lumumbo in drugih kongoških osebostl- skušajo prikazati svetu Lumumbo

Nov zločin v Kongu

gih tujih vojaških in polvojaških oseb kakor tudi političnih svetovalcev iz Konga, razen tistih, ki so v sestavu mednarodnih sil OZN.

Kljub temu, da pomeni ta resolucija korak naprej (saj je že skrajni čas), pa je vendar izraz nasprotujočih si tendenc in interesov. Resolucija ne naveda imena nobenih krivcev za umor Lumumbo in drugih kongoških politikov in nobenih krajev, kjer so bili storjeni zločini. Ameriški delegat je namreč zahteval, naj bi med mesti storjenih zločinov omenili tudi glavno mesto Vzhodne pokrajine Stanleyville, čeprav ni mogel z ničemer dokazati, da bi bil tam ubit en sam Evropejec. To dejstvo namreč priznava tudi zahodne časopisne agencije. Resolucija prav tako ne omenja nobenega roka, do katerega se morajo umakniti vse belgijske in druge tuje vojske in polvojaške osebe in tuji politični svetovalci Konga. Prav tako ne določa nobenih sankcij proti Belgiji oziroma krivcem, če prizadeji ne bi izpolnili določb najnovejše resolucije Varnostnega sveta.

in njegove pristave kot služabnike Moskve. Hkrati pa dovoljujejo, čeprav zdaj v resoluciji to obojajo, da razni belgijski in drugi mednarodni pustolovci nemoteno pomagajo Mobutuju, Kalondžiju in Combeju pobijati Kongožance in požigati cele vasi nasprotnih plemen. In ne samo to: pred čmi Združenih narodov v Leopoldvillu se je Mobutujev in Kasavubujev režim okrepil zgolj po zaslugi izdatne in neprikrite finančne in vojaške pomoči Belgije. Toda gorje, če se pojavi najmanjša novica o nekakšni pomoči Gizegovim silam v Vzhodni pokrajini. To je kakoj znamenje vmešavanja komunističnega sveta v notranje afriške zadeve in izzivna državljanska vojna v Kongu ter zaostrovanja mednarodnega položaja. Zalosna resnica pa je, da Lumumbovim silam v Vzhodni pokrajini primanjkuje vsega: streliva, orožja, hrane in zdravlja in da je čudež, kako so se doslej odražale in bile celo sposobne izvajati ofenzivne operacije proti združenim nasprotnikom. Zahod je s tako politiko že veliko izgubil v Kongu in v Afriki.

»KRUPON« se je združil z »BOROM«

V občini Žužemberk je delovalo čevljarstvo podjetja »Krupon«, ki se je zaradi neprimernih prostorov borilo s precejšnjimi težavami. Delavci svet tega podjetja se je, ker ni našel nobene rešitve, pričel pogajati s Delavskim svetom podjetja »Bor« iz Dolenjskih Toplic, o pripojitvi. Kolektivna sta se sporazumela o združitvi. Ljudski odbor občine Novo mesto je na seji 3. februarja potrdil pripojitev »Krupona« in ustanovitev obrata podjetja »Bor« iz Dolenjskih Toplic na Dvoru pri Žužemberku. Obrat se je preselil iz prejšnjih neprimernih prostorov v nove v stavbi SLP na Dvoru, ki jo je »Bor« preuredil, število delavcev pa se bo kmalu povečalo od dosedanjih 15 na 30.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

V torek, 21. februarja je bila seja Predsedstva Republike sveta. Na njej so razpravljali o nekaterih političnih problemih, ki se pojavljajo ob uvajanju sprememb v gospodarskem sistemu. Predsedstvo Republike sveta ugotavlja, da spremembe v gospodarskem sistemu, ki bodo v kratkem sprejete, objektivno pomenijo, tako po obsegu, kot po vsebini, najpomembnejši ukrep, ki je bil podvzet v zadnjih letih. V zaključkih te seje je med drugim rečeno, da se je s tem odprl proces, ki bo mobiliziral vse subjektivne sile in sredstva za to, da bi prvič dosegli čim večji obseg in čim večje produktivnost ter rentabilnost proizvodnje ter drugič, da bi čim bolj pospešili celotni razvoj gospodarstva in socialističnih družbenih odnosov. To je objektivno nadaljevanje procesa razdeljevanja dohodka po delovnem uinku, za katerega so se sindikati zavze-

Mnenje sindikata

mal predvsem znotraj kolektivov. Predsedstvo sindikata meni, da je treba tem pozitivnim spremembam v gospodarskem sistemu dati vse moralno in politično podporo in da je potrebna nenehna razlaga političnih in družbenih sprememb, ki jih sistem prinaša.

Med drugim bodo imele cene povsem drugačen značaj in funkcijo. V večji meri kaj doslej bodo odražale doseženo stopnjo produktivnosti dela in rentabilnosti poslovanja gospodarskih organizacij. Cene bodo postale eden izmed ekonomskih čimbeljev, ki bodo neposredno vplivale na porast proizvodnje, produktivnosti ter življenjskega standarda. Doslej so se cene določale bolj ali manj administrativno, prek ekonomskega oblikovanja cen pa bo prišlo do prehlivanja akumulacije od dosedaj administrativno privilegiranih (tekstil) na tiste dejavnosti, ki so bile doslej administrativno zapostavljene (kmetijstvo, promet). Na ta način se bodo sredstva normalneje razdeljevala med dejavnostmi ter postopoma izenačevali pogoji gospodarjenja.

Predsedstvo, tako je bilo rečeno v zaključkih, podpira svobodnejše ekonomsko formiranje cen, vendar pa opozarja na notranjo logiko sistema, kajti nekateri bodo dobili manj, zato, ker so bili doslej privilegirani.

V svojih zaključkih opozarja predsedstvo na nekatere pjava, ki na nima nič skupnega s svobodnejšim ekonomskim oblikovanjem cen. Vodstva nekaterih gospodarskih dejavnosti so sodila, da je potrebno, da že v času razprav o spremembah v gospodarskem sistemu enosavno dvignejo cene. Pri tem so mislila samo na ozke, trenutne interese. Poskušala so spekulantsko izkoristiti čas, ko instrumenti novega sistema sploh še niso mogli začeti delovati. Ta vodstva so sicer zelo glasno podpirala spremembe v sistemu, toda istočasno pa si skušajo povečati dohodek iz spekulacije, oziroma s tem, da povisujejo cene. Ta vodstva, pa naj se tega zavedajo ali ne, povzročajo s tem novemu sistemu težave, še preden smo ga začeli uvajati. Taka politika je vsekar proti delavski, čeprav so se z njo strinjali nekateri delavci. Proti delavski je zato, ker je naperjena proti delavskim koristim delavcev in jo zato delavci in ostali kolektivni upravičeno obojajo.

V zaključkih so za tem omenjeni primeri tekstilnih podjetij, ki so povisala cene, čeprav so že doslej uživala določene privilegije, izražene v sorazmerno visokih cenah. Cene povisujejo prav v času, ko pričakuemo, da se bodo le-te za tekstilni nižale za okoli 10 odstotkov. Značilno je, da v teh vodstvih izjavljajo, da bodo formirali cene kot bodo hoteli ter obenem pravijo, da dvomijo o učinkovitosti intervencije z uvozem tekstila. Jasn je, da s tako spekulacijo direktivo prisilijo skupnost, da se mora vmešati z uvozem tekstila na tržišču v večjem obsegu, kot je bilo to ob normalnih pogojih potrebno. Posledice večjega uvoza so menda jasne. Nekomu bo blago običajno v skladiščih. Očitno je, da v teh primerih ne gre za normalno oblikovanje cen, ampak za spekulacijo, ki žele izkoristiti trenutni položaj. Vse to nima nič skupnega z ekonomsko niti z duhom sprememb v gospodarskem sistemu. Predsedstvo Republike sveta v svojih zaključkih poziva vse sindikalne organizacije, da take primerne spekulacije in izkoriščanje sedanjega položaja vselej najostreje javno kritizirajo.

Novi kadri trgovske stroke za dva okraja

Na vsakem št. trgovske stroke v Brezicah so 31. januarja letos končali zaključne splete iz blagovne, trgovske, računarske, organizacijske in tehnične ter iz novejšega in nemškega jezika. V letniškem izmenju je obiskovalo drugo razred 55 in tretji razred 43 vajencov iz novomeškega in nekaj iz ljubljanskega okraja (trboveljske območje). Učni uspeh je bil dober. Izpizite je opravilo 92 kandidatov, le 6 vajencov ima po pravne izpizite. Odičnice, bilo jih je 16, je Trgovska zbornica iz Novoga mesta nagradila. Dobilo so praktična in knjižna darila.

V zadnji izmenju je bilo na št. 43 vajencov tretjega letnika. Za prvi prehod na novi sistem šolanja je to hkrati zadnji letnik. Po novi štolski reformi je predvideno dveletno šolanje vajencov. Studji bo zato intenzivnejši, naše trgovine pa bodo dobile več kvalificirane kadra. Izobraževanje vajencov bo v prihodnje zahtevalo spremembo praktičnega pouka. Ta bo morala biti bolj in vajenci ne bodo le delovna sila, ampak se bodo svoje stroke dejansko učili. O tem se bo s poslovođji treba še resno pogovoriti, saj so predvsem ti odgovorni za vzgojo mladih ljudi.

Vajenci, ki so zdaj končali tretji letnik, opravljajo praktične izpizite pri trgovskih podjetjih v Novem mestu in v Brezicah. Po končanem izpizu bodo prešli spričevala za kvalificirane delavce v trgovini. Absolventi drugega letnika bodo delali praktične izpizite v juniju letos, oziroma ko jim počete ušna doba.

V ponedeljek 6. februarja je šola sprejela nove učence spomladanske izmene. Predvideno je, da bo sodo v centru izobraževali vajenci z učno dobo, delavci, ki hočejo doseči kvalifikacijo polkvalificiranih delavcev. Osnovane bo do tudi posebne šole za bodoče poslovođe oziroma visokokvalificirane delavce v blagovnem prometu. V te skupine spada se posebej vzgoja delavcev, ki delajo v blagovnem prometu kmetijskih zadrug in njihovo delo zahteva kvalifikacijo. Seveda zahteva to velike napore od vodstva šole, saj je vsem kandidatom res težko ustreči. Za zdaj so na št. 4 učitelji, ostali pouk opravljajo honorarni predavatelji, profesorji in uslužbeni podjetij. Tudi učil je premalo.

Zavod za stanovanjsko izgradnjo

Na občinski seji 3. februarja je bil ustanovljen Zavod za stanovanjsko izgradnjo v Novem mestu. Okoli predloga za ustanovitev se je razvila živahna razprava, v katero je poseglo več odbornikov. Mnenja so bila deljena. Podobni zavodi so bili v raznih večjih mestih Slovenije že ustanovljeni, ponekod pa so se razvili v dobričarsko ustanovo, ki je stanovanjske stavbe gradila in jih raznim podjetjem, skratka in interesentom, prodajala s polovičnim in celo tudi z več kot enkratnim dobičkom, izrabljajo št. stanovanjsko krizo. Nekateri odborniki so imeli zato proti ustanovitvi novomeškega zavoda pomisleke. Po daljši razpravi so se pogovorili, da bo Zavod za stanovanjsko izgradnjo v Novem mestu nadomeščal občino, ki je doslej pri večjih stanovanjskih gradnjah morala nastopiti kot investitor. Zavod se bo dogovoril z raznimi manjšimi podjetji, ki imajo premalo sredstev za gradnjo cele stanovanjske stavbe, zbral ponudbe večih interesentov in zanje gradil.

Zavod bo razen tega lahko pripravil načrte za stanovanjske stavbe in vsklejal stanovanjsko gradnjo. Za vršilca dolžnosti direktorja zavoda je bil imenovan tovariš Vinko Bele, uslužbenec Okrajnega ljudskega odbora, Novo mesto.

Stanovanjski sklad bo še naprej ostal pri občinskem ljudskem odboru. Zavod za stanovanjsko izgradnjo ga bo uporabljal samo kot interesent po svojih konkurzijskih sposobno-

Prejvneni avtomobil...

13. februarja se je pri Drnovem na avto oses prevrnil osebni avtomobil S-24595, ki ga je upravljal dr. I. T. iz Ljubljane. Materiale škoda je za 150.000 din. Človeških žrtev ni bilo. Vzrok nesreče še ni znan.

Te tri smo ubili, toda kaj bomo z milijoni ostalih?

Te tri smo ubili, toda kaj bomo z milijoni ostalih? (iz Narodne armije)

Uprava sejmišča in tržnice ukinjena

Na področju občine Novo mesto je bil doslej vsak posedek v Novem mestu sejem za prašice, vsak prvi ponedeljek za prašice, govedo in drobnico, razen tega pa še 5-krat na leto živinski sejem v Sentjerneju in 6 živinskih sejmov na leto v Skočjanu. Živilski trg je bil vsak ponedeljek in petek na mestni tržnici v Novem mestu. Z omenjenimi sejmišči in tržnicami je upravljal doslej finančno samostojni zavod Uprava sejmišča in tržnice. Ta je na sejmiščih in tržnicah vzdrževala red po odloku o tržnem in sejmskem redu, ki ga je izdal ObLO. Veterinarska postaja je že pred dvema le-

Uprava sejmišča in tržnice ukinjena

toma zaposila občino, naj prepušti nadzorstvo nad sejmiščem, saj je sejmišče po svojem značaju vezano največ na veterinarsko nadzorstvo. Ker mora vrhu vsega občina Novo mesto prispevati Veterinarski postaji Novo mesto 1 milijon din dotacij na leto (dotacija pa bi bila nepotrebna, če bi postaja prevzela nadzor nad sejmiščem), je ObLO na seji 3. februarja sklenil, da dosedanja uprava sejmišča in tržnice prepušti in nadzorstvo nad sejmiščem prepušti Veterinarski postaji Novo mesto, upravo tržnice v Novem mestu pa prepušti novo ustanovljeni Upravi nepremičnin v Novem mestu.

V Parizu je prisel tunzijski ministar za informacije Masumudi in se je tam sestel s francoskim predsednikom De Gaullem. Po splošnem prepričanju bo ministar Masumudi v Parizu pri potestanku med De Gaullem in tunzijskim predsednikom Bourghio. Za sestank naj bi olajšal začetek pogajanj med Parizom in začasno alžirsko vlado.

Lasški letali je pozval zastopnik Kambodže, Burma, Malaje, naj bi sestavili komisijo, ki bi proučila položaj v Laosu, kjer divja državljanska vojna. Naloga komisije naj bi bila opozoriti na vsako tujo intervencijo, ki bi ogrozila neodvisnost, celovitost in nevtiralnost te države.

Po razrepu v belgijski vladi, ki ga je povzročilo liberalno krilo, je belgijski kralj Baudouin podpisal ukaz o razpustitvi parlamenta. Parlamentarne volitve bodo 26. marca.

V Venezueli so odbrali novo zasloto prvi vladni predsednika Betancourta. V sporu med notranje ministrstva je med drugim rečeno, da je skušalo več vojakov zasesti vojašnice vojaške policije, a so bili odbiti in ujeti.

Zabodnemski obrambni minister Strauss je v intervjuju za časopis »Die Welt« zahteval »učinkovitejšo« in smotrnejšo oborožitve Bundeswehra, ki bi popolnoma ustrezala sedanji stopnji tehninega razvoja.

Strauss je med drugim napovedal, da bo začela Zahodna Nemčija konec tega leta serijsko proizvajati tanke, prva po vojni. To, da Strauss ponovno zahteva povečanje oborožitve Bundeswehra, povezujejo v Bonn z govoricami, po katerih se nova ameriška vlada ogreva za obnovitev pogajanj o razorožitve, ki bi zajela tudi Zahodno Nemčijo.

IZ

V podjetju LIČ v Črnomlju vije popoldanska delovna izmena navadno po 3200 kg livra. Zda j pripravljajo v kolektivu tudi peč za vlivanje aluminija

»Kar z mano pojdite!«

Pomenek o gostinstvu in turizmu — Bo 1. maja letos obnovljeni hotel v Črnomlju res že odprti?

Lep dan je bil, ko sem se ustavljal v Črnomlju. Iščeč mi sarni gostinskega podjetja, sem rekel: »Tam gori v podstrežju, je povedala priletna ženska. »Kar skupaj pojdite, je v isti stavbi kot občina. Jaz grem na občino. Davki, je rekla za slovo.

Potrkal sem. »Direktorja ni, so mi dejali v računovodstvu gostinskega podjetja. »Pač, pokličem ga... Nič, kar z mano pojdite!«

»Vi ste prvi turist, ki je zašel sem, se je nasmehnil direktor in mi ponudil stol. »Prav, turist sem, pa bi kaj povedali, kako stojite na tej »opici pri vas.«

Takoj je pobrskal po papirjih — in že sva razpravljala o tem in onem. »Pri nas bi bilo lahko marsikaj drugače, če bi...«

Črnomelj nima dovolj gostinskih obratov, turistov je malo ali kakor pravijo: samo domačini pa še nekaj Gorenjske in Stajercev se ustavi. Lani se je število teh sicer povečalo, vendar še daleč niso izkoriščene vse možnosti.

»Že dalj časa napravljamo o novem hotelu. To naj bi bil prvi pogoj za nadaljnji razvoj gostinstva in turizma. Zelim ga moderno urediti. Seveda so težave pri urejanju, kajti prostori niso posebej primerni pri adaptiranih stavbah se to večkrat zgodi. Vendar upamo, da bomo kljub temu nekdanji Dom JLA spremenili v moderno gostišče.«

Bela krajina je vabljuva. Cesta, ki jo bodo asfaltirali, bo prav gotovo še marsikoga pripeljala iz Novega mesta v Črnomelj in na Vinico. Že letos lahko pričakujejo več obiskov zlasti iz tujine, ker...

»Do zdaj skoraj nismo imeli prenočišč. Vrzeli bomo nekako zmanjšali, ko bo odprt hotel. Tudi v drugih gostinskih obratih bi bilo treba kaj podobnega napraviti, zlasti jih modernizirati.«

Televizorja, radia in podobnih reči — tudi še nimamo.

O družbeni prehrani je povedal naslednje: »Vedno bolj pereče je vprašanje družbene prehrane. Dve tovarni sta za svoje delavce in uslužbence že ustanovili menze, to pa je še premalo. Sicer pa je bil promet še kar

zadovoljiv. Medtem ko je znatni promet 1955 le 34 milijonov dinarjev, je bil lani že 63 milijonov, 1965 pa bo od lankega za 20 odstotkov večji.

»Novi hotel bo precej vplival na te številke. To pa je stvar prihodnosti in ne bi rad napovedoval. Vseeno pa pridite 1. maja na otvoritev!«

Res je, gostinstvo se v Črnomlju šele razvija. Tudi me-

sto še nima dokončnega obsega. Tovarne rastejo in se širijo. Vsak dan je na ulicah več ljudi, tujcev skoraj toliko kot domačinov. Tako pravijo gostinci, ki strežejo vsem enako in največ z metliško črtno.

Ko je bila ura dve, so pisarino gostinskega podjetja zaprl. Sele tedaj se je spomnil nekdo in me vprašal:

»Ja, pa menda niste...?« Spoznal sem, da sem vloga turista precej uspešno odigral. Ivan Zoran

Tovariš Niko Belopavlovič je predaval v Metliki

Prejšnji četrtek je Metlišanom predaval o gospodarstvu, petletnem načrtu naše države, republike in okraja predsednik OLO Novo mesto tov. NIKO BELOPAVLOVIČ.

V začetku je govoril o svetovnem gospodarstvu in o razvityh ter nerazvityh deželah.

Kratke s Senovega

Pred kratkim se je sestel odbor stanovjske skupnosti in izvolil predsednika.

14. februarja je zasedal Upravni odbor rudnika Senovo in razpravljal o finančnem uspehu podjetja ter o delitvi dohodka.

V petek, 17. t. m., je bilo zaključeno občinsko strelsko tekmovanje. Zlato puščico je prejel tov. Slavko Urbančič s Senovega, ki je dosegel 335 krogov od 600 možnih. Dobil je tudi občinski pokal in trajno last.

Gradbinci o sebi

Tokrat vam bomo predstavili Belokranjsko gradbeno podjetje iz Črnomlja (prejšnji Ograd oziroma Okrajno gradbeno podjetje, ki je med NOB delalo kot Tehnična sekcija za obnovo). Podatke o njegovih uspehih in delu smo zvedeli v pogovoru s predsednikom upravnega odbora podjetja Edvardom Vivodom.

Najprej nekaj številik.

Potrjeni pravilniki

Pravilnik o izobraževalnem centru v podjetju, Pravilnik o štipendiranju in Pravilnik o zaposlovanju invalidov je pred kratkim potrdil upravni odbor tovarne celuloze in papirja. Za trejevanje medsebojnih odnosov v kolektivu bodo novi pravilniki velika pomoč vodstvu tovarne, delavskemu svetu in sindikatu.

Občni zbori v vseh šindikalnih pododborih v podjetju bodo 28. februarja, občni zbor občine pa 14. marca 1961.

Predlanskim je imelo podjetje 180 milijonov brutoprodukta, lani si je postavilo plan 200 milijonov brutoprodukta. Med letom ga je povečalo na 230 milijonov, ga že do 23. novembra presega za 10 odstotkov, do konca leta pa dosega 330 milijonov brutoprodukta. Za letošnje predvidevajo 450 milijonov. Število zaposlenih pa se giblje tako leta 1959 — 369 ljudi, leta 1960 — 369 ljudi, za leto pa predvidevajo povprečno 400 zaposlenih.

Na vprašanje, zakaj je bila lani taka razlika med predvidenim in doseženim brutoproduktom ter če ta ogromna razlika ne dokazuje, da so v podjetju slabo planirali, je predsednik odgovoril: »Plan smo postavili na osnovi gradenj, ki so jih v tem letu predvidele občine Črnomelj, Metlika in Ozalj, na področju katerih gradimo. Ker pa smo nepričakovano dobili še več naročil za gradnje, smo tudi plan za to leto preselili. Dodajna pa, da bi ga preselili še za več, so bi imeli zadnje štiri mesece lepe vreme in ko bi imeli še več ponudb za gradnjo.

Belokranjsko gradbeno podjetje je lani dogradilo: v občini Črnomelj: dve stolpnici po 19 stanovanj, logarnico, bencinsko črpalko in sušilnico za hmelj; v občini Metliki: 8-stanovanjski

blok, kanalizacijo mesta, skladišče za silose;

v občini Ozalj: dva postaja LM in nekaj stanovanj za milničnice, stikalnico Elektrarne I, peč za zganje apna, generatorsko postajo, silose za hidrirano apno.

V gradnji pa so bili konec leta še naslednji objekti: v občini Ozalj: vinskia klet (povečava in modernizacija)

V razgovoru s tovarišem Vivodom smo dalje zvedeli, da se je v zadnjih nekaj letih (od leta 1958 dalje) odcepilo od podjetja več obratov, ki so postali samostojna podjetja. Tako je postal bivši mehaniko, kovinski obrat podjetja novo podjetje »Kovinar«, mizarška delavnica je zdaj samostojno podjetje »Mizar«, opekarniški obrat pa Opakarna Kanizarica, ki je zdaj še v gradnji. Ni treba posebej poudariti, da so potrebovala ta nova podjetja za začetno delo osnovna in obratna sredstva in da jih je vedno prispevalo Belokranjsko gradbeno podjetje. Pravi odstojniki prostori bi se dal preurediti v stanovanja za delavce podjetja, ki jih zdaj primanjkuje.

Na vprašanje, kako se bo podjetje razvijalo, v servisu smer ali se bo ukvarjalo z novimi gradnjami ali nameravajo biti majhno, srednje ali veliko podjetje ter kako je z modernizacijo, je predsednik odgovoril: »Prezemanj bomo v glavnem je gradnja novih objektov. Res nam je Dolenjsko gradbeno podjetje iz Grosuplje prevzelo v Črnomlju gradnjo pošte, ker so bili nižji poverilci, toda vprašanje je, koliko jih bo gradnja v resnici stala. Sicer pa z Dolenjskim gradbenim podjetjem tepe sodelujemo. Če jim n. pr. manjka kak stroj, jim ga mi posodimo, če pa nam ga posodi-jo oni.

Večje mehanizacije podjetje nima, ker je niti ne potrebuje ali pa potrebuje nekatere večje stroje le redko in takrat si tak stroj izposodi.

Vsekakor »Belokranjci« v konkretnih borbi niso pripravljeni še popustiti, premisliti in poskušati vava pota, ki so bolj v skladu z njihovimi.

— So vas morda kakšni posebni razlogi napočili v kmetijski pokli?

— Da in ne! Sem sin kmetja iz Zavinka pri Skočjanu. Doma na kmetiji sem že zamlada dobil veselje do kmetovanja. Se ko sem hodil v gimnazijo v Novem mestu, sem ob počitnicah vedno pomagal doma na kmetiji. Zato sem se toliko laže odločil za srednjo kmetijsko šolo v Mariboru.

— Vas je kdo štipendiral?

— Zadnja leta me je štipendirala OZZ Novo mesto. Veste, v naši družini smo sami kmetijci; en brat je doma pre-

homni možnostmi. Vztrajal bodo v borbi, ki se pravzaprav se niti ni povsem začela. Na zadnji seji delavskega sveta so sklenili, da bodo najeli posojilo za gradbeno opremo in da bodo pospešili gradnjo in tako zadovoljili investitorje. Urediti nameravajo organizacijo podjetja in dela. Pozni bodo pristupili, z novo sezono pa že uredili nagrajevanje po ekonomskih enotah. Za delavce nameravajo graditi stanovanja. Kd. Sirkatka, zagradil so se v tej borbi za komunističnost ter rentabilnost... in mi jim želimo pri njihovem delu in načrtih veliko uspeha!

JOZE PRIMC

Z veseljem sem se odločil!

Franc Smrekar je kmetijski tehnik na obratu brežiške kmetijske zadruge v Cerkljah. — Mlad je še, saj je star komaj 20 let. Ko sem se zapletel z njim v pogovor, je povedal mnogo lepih stvari, iz vseh besed pa je vela ena sama velika ljubezen do poklica, kateremu se je posvetil.

— Kakšen je bil prvi vtis ko ste, mlad tehnik, prišli iz šole v proizvodnjo?

— Z dobro mero ljubezni in veselja sem se odločil za ta poklic. Kmetje se mi zde razumni, morda včasih malce preveč nezaupljivi. Takoj pa sem opazil, da budno spremljajo razvoj in temeljito analizirajo vse novo, z delom v zadrugi sem zelo zadovoljen. Pestro je, polno izprememb in nenčnih novosti, tako da se mu res z veseljem posvečam. Veliko mi pomaga upravnik tovariš Mohor, ki je že pred leti končal enako kmetijsko šolo kot jaz in je svoje znanje obogatil s številnimi praktičnimi izkušnjami, katerih jaz kot začetnik še nimam.

— Kako pa živite sicer?

— Ker je v zadrugi, pravzaprav na obratu, precej dela, mi preostaja zelo malo časa.

M. J.

Kljub temu delam v mladinski organizaciji. Zelo rad bi kmečko mladino združil v aktivno mladino združenje, saj je dovolj mladincev, ki bi radi sodelovali. Morda je za to delo malo premalo podpore iz Novega mesta, saj smo tamkajšnje predstavnike že čakali, pa jih ni bilo, čeprav smo se dogovorili. — Bodočnost našega kmetijstva je v rokah mladih, zato jih moramo že sedaj pripravljati za velike naloge.

M. J.

Dve novi organizaciji ZKS

V zadnjem času se je delo osnovnih organizacij ZKS v metliški občini precej razgibalo. Lani sta bili osnovani dve organizaciji v podjetjih Novotek in Beti, ki vključujeta po 20 članov. Le-ti na sestankih razpravljajo o proizvodnih vprašanjih, o povečanju storilnosti in podobnem.

Doslej še ni bilo organizacije ZKS v Lesnopredelovalnem podjetju v Metliki. Te dni so jo osnovali v obratu tega podjetja na Suhorju. Ob ustanovitvi so se pogovorili o dolžnosti nove organizacije in razpravljali o položaju v podjetju. V kratkem bo organizacija ZKS osnovana tudi v mizarškem obratu v Gradu.

Tudi pri Kmetijski zadrugi se je zdaj po združitvi pokazala potreba po samostojni organizaciji ZKS. Pred nedavnim so izvolili vodstvo in se pogovorili o kmetijskih problemih na svojem področju, o petletnem planu zadruge in o pomoči organizacijam na vsi.

— Naš tekoči račun: 606—703—24 pri Komunalni banki v Novem mestu. Uredništvo in uprava DOLENJSKEGA LISTA

PRVI PRISPEVKI ZA TELEVIOR ZA TBC BOLNIKE

Pobuda, da bi zdravi ljudje kupili Bolnikom ljubečnega oddelka bolnišnice v Novem mestu televizijski sprejemnik, je našel na dober sprejem. Do torka popoldne so prinesli prve prispevke v upravo našega lista: učenci 7. b razreda II. osnovne šole v Novem mestu — 1200 din, neimenuvani darovalci iz Smihela — 500 din, naročnica iz Novega mesta, ki ne želi biti imenovana, — 500 din, G. A. iz Novega mesta — 600 din.

Skupaj: 2800 din prispevkov. Podjetja in ustanove, ki so dobili našo okrožnico, prosimo, da pri nakazovanju prispevkov navedejo tudi namen: ZA TELEVIOR BOLNIKOM TBC.

Pomagajte uresničevati našo pobudo: ZDRAVI BOLNIKI — TELEVIOR!

Naš tekoči račun: 606—703—24 pri Komunalni banki v Novem mestu.

Uredništvo in uprava DOLENJSKEGA LISTA

Važno obvestilo

Od zaslužka tudi nadomestilo plače

V novomeškem okraju je okrog 170 manjših gospodarskih organizacij, ki so plačevale prispevek za socialno zavarovanje po določenih pavšalnih osnovah, ne pa od dejanskih osebnih dohodkov delavcev. Če so zboleli delavci teh podjetij, jim je podjetje obračunalo nadomestilo plače za prvih 7 dni boleznin in socialno zavarovanje nad 7 dni po pavšalnih osnovah. Pavšalne osnove pa so bile skoraj v vseh primerih manjše, kot je bil dejanski zaslužek delavca. Zato so bili pri tem v času bolniškega staleža materialno oškodovani vsi tisti delavci, ki so s svojo pridnostjo več ustvarili ne samo sebi, temveč celotnemu kolektivu in družbi kot celoti.

V Uradnem listu FLRJ št. 40/60 je objavljen odlok o spremembi odloka o stopnjah prispevka za socialno zavarovanje. Po tem odloku morajo vse do sedaj pavšalirane gospodarske organizacije od 1. januarja 1961 odvajati prispevek socialnemu zavarovanju po splošni stopnji, ki velja za vse zavezance prispevka. S tem bodo tudi zavarovanci teh podjetij v času nezmožnosti za delo prejeli nadomestilo plače kot ostali zavarovanci od osebnega dohodka za redni delovni čas.

Da bodo zavarovanci lahko nemoteno uveljavljali pravico do nadomestila plače za čas boleznin s 1. januarjem 1961 po dejanskih zaslužkih, bodo morale gospodarske organizacije za zaposlene osebe, ki postanejo nezmožne za delo, takoj sporočiti socialnemu zavarovanju na evidenčnem listu njihov zaslužek v zadnjih 3 mesecih pred mesecem, v katerem je delavec zbolel.

Socialno zavarovanje bo odmerilo novo — večje nadomestilo plače tudi tistim bolnikom, ki so bili sprejeti v stalež bolnih do konca meseca decembra 1960 in so ostali še po tem času nezmožni za delo. Zato je dolžnost podjetij, da sporočijo socialnemu zavarovanju zaslužek pred obolenjem tudi za te bolnike, če je ta višji od dotedanjih pavšalnih osnov.

S tem novim predpisom bo odpravljeno do sedaj upravljeno negotovanje delavcev pavšaliranih podjetij, ker niso bili v času boleznin v enakem položaju z drugimi zavarovanci. H. R.

S seje ObLO Videm-Krško in Senovo

V soboto, 18. februarja, je bila v Vidmu-Krškem prva skupna seja odborov občinskega ljudskega odbora Senovo in Vidmu-Krško. Zaradi novoustanovitve občine Videm-Krško je bil za predsednika ponovno izvoljen tov. Stane Nunčič, za podpredsednika pa predsednik bivše občine Senovo tov. Karel Šterban. Odborniki so izvolili odborinske komisije in člane svetov ljudskega odbora.

Glede predloga o soglasju za ustanovitev Vodne skupnosti za Dolenjsko s sedežem v No-

vem mestu ter razporeditve denarnih sredstev so bili odborniki mnenja, da je premalo utemeljen. Zato je bila iz vrst odborov sestavljena posebna komisija, ki naj bi zadevo proučila in poročala o njej na prihodnji seji občine. Odborniki so tudi izrazili željo po ustanovitvi občinske vodne skupnosti.

Na ločni seji je bila na zboru proizvajalcev predlagana komisija, ki naj bi proučila vse možnosti za ustanovitev obrtnega izobraževalnega središča v Vidmu-Krškem. D. K.

POGUMNI ZMAGUJEJO

Razgovor v NOVOLESU dokazuje, da ni dovolj s pomočjo enega delavskega sveta v večjem podjetju govoriti o samoupravnih pravicah — Tudi delavsko samoupravljanje je moč decentralizirati, postopek pa seveda ni enostaven

ljajne, krepili pa smo upravne organe. Zakonu o delavskem samoupravljanju so kmalu sledili predpisi o plačah, nato o tarifnih pravilnikih ter številni drugi, ki so DS do danjale nove in nove pristojnosti. Administrativnega upravljanja, ki je bilo močno zakoreninjeno, nismo mogli odpraviti na mah, zato smo počasi v tem okviru širili področje delavskega samoupravljanja. Tako je bilo v našem družbenem sistemu, približno enako pa je bilo tudi v podjetjih.

Kaj je delavski svet?

Najbrž se boste nasmehljali, češ to vendar že dolgo vemo. Zato pa nimamo namena ponavljati znanih stvari. Gotovo pa ne bo škodilo, če bomo v mislih malo oživili spomin na zgodovinski razvoj samoupravljanja nasploh in še posebej na njegov razvoj v Novolesu, o katerem bo v sestavku največ govora.

Fo letu 1950 smo sicer še držali administrativno uprav-

ljajne, krepili pa smo upravne organe. Zakonu o delavskem samoupravljanju so kmalu sledili predpisi o plačah, nato o tarifnih pravilnikih ter številni drugi, ki so DS do danjale nove in nove pristojnosti. Administrativnega upravljanja, ki je bilo močno zakoreninjeno, nismo mogli odpraviti na mah, zato smo počasi v tem okviru širili področje delavskega samoupravljanja. Tako je bilo v našem družbenem sistemu, približno enako pa je bilo tudi v podjetjih.

Tudi tu nismo mogli s starimi oblikami upravljanja prenehati preko noči, saj smo delavskemu samoupravljanju komaj določili osnovni okvir. Direktor podjetja je še sedaj v podjetju predstavnik države, to pa se kaže marsikje v notranjih odnosih v kolektivu. Nova tarfina politika, ki je odigrala vsekakor pomembno vlogo, je kljub temu le še kolidno dodajala starim os-

novam upravljanju, bistvenih vsebinskih sprememb pa vsaj v začetku še ni bilo. Delavski svet se je razvil v neke vrste politično predstavniško telo v kolektivu. Počasi smo začeli razpravljati o delitvi dohodka v podjetju, o delitvi skladov in hkrati s tem že začeli vprašanje delitve oblasti med vodstvom v podjetju in delavskim svetom. DS je kot predstavniško telo razpravljaj največ o večjih problemih v podjetju, in še to bolj načelno, brez boljšega poznavanja gradiva in brez močnejšega vpliva na gospodarski razvoj. Operativna »oblast« pa je celo bolj kot prej prehajala na upravno vodstvo. Da bi to preprečili oziroma vlogo in pomen delavskega samoupravljanja povečali in utrdili, moramo samoupravljanje približati proizvajalcem. Operativno odločanje moramo prenesti navzgor, na obrate. Tu so potrebni ODS.

ODS v Novolesu

V Novolesu bodo ODS pravi vrsto pristojnosti in pravice, ki so bile prej izključno domena DS in upravnega vodstva. DS si je pri nameščenju ljudi pridržal le pravico nameščati vodilne uslužbence direktorije in obratovodje, to bo opravljala jaz posebna komisija. Vse ostale pravice iz delovnih razmerij bodo prepustene ODS. Tudi delitev osebnih dohodkov bo prepustena ODS. Centralni DS le izenachuje delitev osebnih dohodkov, določa osnovna načela nagra-

jevanja ter posreduje v primerih, če bi pri nagrajevanju nastalo večje nesorazmerje med obrati ali če bi grozilo le-te rušiti ekonomiko podjetja. ODS bo prav tako lahko po potrebi spreminjal delovni čas v svojem obratu, prevzel vse naloge glede izobraževanja kadrov razen štipendiranja, ki ostane še naprej pristojnost DS. Izobraževalni center bo organiziran kot posebna ekonomska enota, ki bo nudila svoje usluge obratom, po njihovih željah in potrebah. Materialni stroški bodo izključno stvar ODS. ODS bo razpolagal z delom sklada za investicijsko vzdrževanje, z delom sklada za nadomestitev in z delom sklada obratnih sredstev (skupina 3 in 4). Ključ za razdelitev teh skladov med ODS in DS določi DS v pravilniku. S svojim delom skladov razpolagajo ODS popolnoma samostojno. DS lahko pri določanju njihovega deleža upošteva posebnost nosameznih obratov in določi različne stopnje njihove udeležbe pri skladih. Če je potrebno, lahko določi, da se delež sklada za investicijsko vzdrževanje ODS v podjetju združi zaradi pomoči obratu, ki potrebuje več sredstev, ter mu ponudi ta sredstva tudi kot investicijsko posojilo.

Služba obveščanja

Naš tekoči račun: 606—703—24 pri Komunalni banki v Novem mestu. Uredništvo in uprava DOLENJSKEGA LISTA

ki je potreben za vzdrževanje potrošnih delov strojev ali za nakup strojev s kratko življenjsko dobo. Če bodo zaradi težav v nekem obratu potrebna dodatna obratna sredstva, pomaga DS s presežkom le-teh vendar bo določil višjo obrestno mero. Obrati bodo sami plačevali anuitete, DS bo pomagal le, če tega ne bi zmogli sami. Tudi za HTZ službo bodo skrbeli ODS, DS bo izdal delne okvirne predpise. Za ODS je torej nalog dovolj in vsaj v začetku se bodo morali močno truditi, da jih bodo zmogli.

Če šepa povsod. Kako se je toda lotil v Novolesu? Vsako količnik organizirano podjetje mora imeti analitično službo, ki zbira podatke. Se posebej velja to za večja podjetja, ki edina pridejo v poštev za ODS. Podatke analitične službe uporabljajo strokovnjaki za razne primerjave, z njo pomočjo ugotavljajo, kje proizvodnja šepa, odkrivajo slabosti v organizaciji dela in podobno. Te analitične podatke so v poenostavljeni obliki že doslej dobivali člani DS. Največkrat jih niso znali uporabljati, ker pač niso dovolj izobraženi. V naših delavcih upravljavcih je vrhan koš dobre volje, vendar to ni dovolj. Potrebno je tudi znanje. (Konec prihodnje)

Kadar Luna ljubkuje s Soncem...

...Trenotek nato se je neke iznad templja oglasil nadčloveški glas: "OBRAČAM SVOJE OBLIČJE OD PREKLETEGA LJUDSTVA. IN NA ZEMLJO NAJ PADE TEMA." Zgodilo se je nekaj strašega: čim je glas govoril, tako je sonce izgubljalo svoj blesk! Pri zadnji besedi se je stemnilo kakor ponoči. Na nebu so se zasvetile zvezde, a namesto sonca je stala črna okrogla plošča, obdana s plameničim obročem.

Neizmeren krik se je utrgal iz stotisoč prsi. Napadali pri vratih so odvrgli tramove, kmetje so padli na obraz.

"Vidite, prišel je sodni dan! Smrt prihaja!" je na vso moč zaječal glas konec ulice.

"Bogovi! Usmiljenje! Sveti mož, odvrni pogubo!" je kričalo ljudstvo.

(Odlomek iz romana Boleslava Prusa "FARAON")

Tak je bil sončni mrk 20. Paofija v zadnjem letu vladanja Ramzesa XIII. pred skoraj tri tisoč leti v čudoviti deželi ob Nilu - v Egiptu!

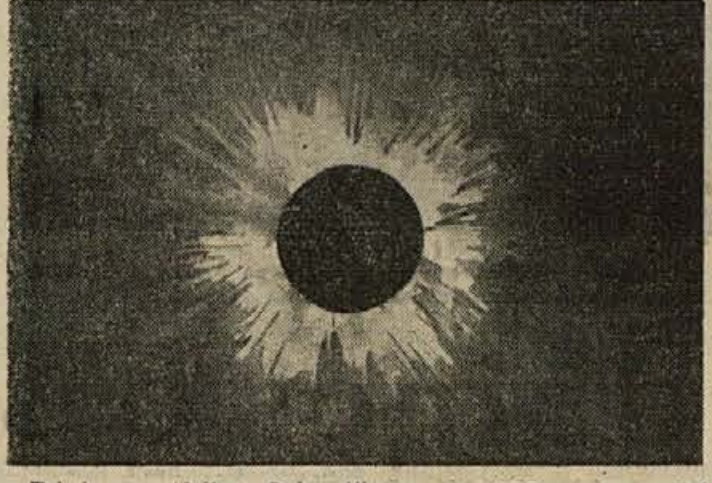
Izobraženi in prebrisani duhovniki so preslepili faraona in ljudstvo, ki je hotelo razbiti templje osvobozevalnih tlačilcev. Z dobro in tajno izračunanim nastopom sončnega mrka so ukrotili množico in si povečali ugled in moč, tako da je kmalu zatem prevzel v svoje roke tudi posvetno oblast sam prevzvišeni Veliki duhovnik.

V nekaj trenutkih so namreč namesto strnjanih vrst ležale po tugu pred templjem sulice in sekire, in na začetku ulice so se gromadili v smrtni grozi bežečih kupi ranjenih in mrtvih.

Nobena bitka se ni končala s takim porazom.

svolji poti okrog Zemlje približno okrog pol devatih zjutraj tako nesrečno prišla med Zemljo in Sonce, da ga je zakrila v krajih na Južni obali Francije, v Severni Italiji, Jugoslaviji, Bolgariji in na Krimu v Sovjetski zvezi.

Ceprav se Luna in Zemlja vrtita na vse mogoče načine okrog Sonca, lahko takle mrk opazujemo zelo poredko. Približno vsakih sto let enkrat, zato se niti ne more vsakdo

Takole so videli v Dalmaciji sonce preteklo sredo zgodaj dopoldne

povaliti, da ga je sploh kdaj v življenju videl! Nekoliko bolj pogostni so delni in obročasti sončni mrki, ki pa se zdaleč nimajo takega učinka kot popolni mrk.

Zato smo se morali Slovenci, kogar je pač mrk zanimal, le

tos potruditi na jug, ker je popolna tema nastopila šele na višini Zadra. Sesti je bilo treba v avtomobil ali na ladjo in prepotovati skoraj tri sto petdeset kilometrov ob sončni obali Jadrana...

Mi smo se odpravili z avtomobilom, da se hkrati seznamimo tudi z novo avtomobilsko cesto - Jadransko magistralo. Dobra in lepa je, samo zaradi številnih ostrih in neproloženih ovinkov, ki pokukajo v vsak

15. februarja sem se pomešal med množico na Vzhodni obali v Zadru. Ceprav se je Luna dotaknila Sonca že ob pol osmih, smo opazili pojav svetlobe šele okrog osmih. Hkrati je postalo mrzlo, da smo morali obleči plašče. Vseposvod so bili razpostavljeni fotografski aparati s posebnimi povečevalnimi objektivni in zaščitnimi filtri. Reaktivna letala z astronomi so izginjala v meglicah na ozorju. Filmske kamere so zaplovale vse faze redkega dogodka. Ob pol devetih se je na vidno zračilo in čez morje je zapihal mrzel veter. V smeri italijanske obale je nad morjem čepela pošastna tema. Svetloba, ki jo je dajalo sonce, je postala kredasto bleda in obrabi naokrog so v njej, 20. stoletju najljub, izgledali skoraj malce prepadeni. Se nekaj sekund - ugasnila je zadnja iskrice in iz za črne Lunine pokrova je zasijala srebrna korona - pojav, zaradi katerega smo prepotovali vse te kilometre. V temi, ki je nastopila, so zasijale najmočnejše zvezde in jata presenečenih gledalcev, ki kričaje odletela na odprto morje. Ljudje so občudujoče vzklikali. Korona je res lepota, ki jo je treba videti - ne da se je opisati, ne fotografirati in zelo težko jo je narisati. Nikomur ni bilo žal dolge poti...

Toda v tem trenutku je že pokušalo sonce spet na mesto in morje - čudovito doživetje je bežalo proti vzhodu, da pozdravi še druge opazovalce. Postalo je topleje in kmalu nato tudi toliko svetlo, da smo si lahko ogledali še mesto z njegovimi nešteti zgodovinskimi in drugimi zanimivostmi.

Marjan Moškon

ALI POZNATE BREŽICE?

● **Brežice - prometni center.** Mesto leži ob stiku dolin Save, Krke in Sotle. V središču se steka 7 važnih cest iz smeri Zagreb, Novo mesto, Celje, Maribor ter Sromlje in Pišecce. Pri Catežu je tudi priključek na avtomobilsko cesto Ljubljana - Beograd, ki posreduje povečano lokalni in tranzitni promet z motornimi vozili.

Novo mesto, Avtobusni promet - Celje, Avtostrans - Zagreb, SAP - TURIST in Kompas iz Ljubljane. V glavni turistični sezoni bo treba še pristiati sezonske proge v Piran in Crikvenico, ki jih vzdržujejo Prevoz iz Brežic in Slavnik iz Kopra, tako, da bo letno povprečje 120 avtobusnih postankov. Sedanja parkirni prostor ob gostilni pri Pošti in pred samo pošto je neprimeren in že dalj časa razmišljajo o ureditvi avtobusne postaje, ki bo posredovala sodoben prevoz številnih potnikov.

stadium, bolnica, Trdinova ulica, Tovarna pohištva, pokopališče. Mesto je razdeljeno na tri rajone in ima 33 ulic in 1 trg.

● **Mesto kot naselje.** Območje Brežice je veliko obsežnejše kot mesto samo. Dejansko področje mesta obsega katastrarno občino Brežice, ki jo mejli Sava,

● **Avtobusni promet.** Leta 1957 so izdelali načrt za novo Bizeljsko cesto, iz katerega je razvidno, da se bo letos ustavljalo v mestu 36 avtobusov. Zaradi rasti kraja in splošnega prometa je v Brežicah že danes 112 avtobusnih postankov. Prometne zveze vzdržujejo podjetja: Prevoz - Brežice, Gorjanci -

je bil prirejen s sodelovanjem mestnega odbora SZDL v Črnomlju, je po udeležbi in sponoru prekobil vse dosežanje podobne prireditve. Nad 700 ljudi se je zbralo v Prosvetnem domu, kjer so pripravili častnikarji DELA, DOLENJSKEGA LISTA in RTV Ljubljana prav zanimiv spored iz aktualnih tekočih dogodkov iz življenja mesta in občine. Najstarejši udeležence častnikarske ekipe Peter Romančič je razen drugega vpletel v program tudi nekaj spominov na I. zasedanje SNOS pred 16 leti, ki je bilo prav v tej dvorani. V spored ustelega časopisa se je vključil tudi pionirski balet iz Kaniziarice in sekstet črnomaljskih dijakov "Sest črnih".

Zanimiv večer v Črnomlju

Zadnji ustni časopis članov podružnice Novinarskega društva LRS v Novem mestu, ki

Podružnica NDS v Novem mestu bo pripravila še dva takak večera: v Sevnici in v Adlešičih.

Mladinci iz Kota pri Semiču pišejo

O mladinskem aktivu v Kotu pri Semiču ni dosti slišati, čeravno je delaven. Redno imamo sestanke, organiziramo svoje jazz, dramska sekcija pa študira trodeljanko "Matura", s katero se bo v kratkem predstavila občinstvu. Igralci redno hodijo na vaje. Hvaležni smo tovarišici Strniševici, študentki, ki vodi vaje in zelo požrtvovalno dela z nami, kakor tudi Štukljevici, ki so dali na razpolago prostor za vaje.

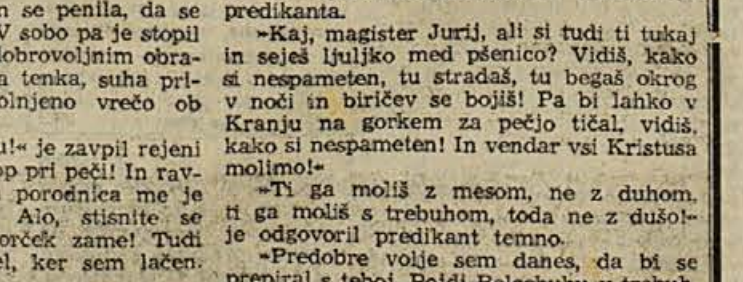
V kratkem bomo organizirali tudi večerna predavanja. Upamo, da nam bo uspelo dobiti zanje dobre predavatelje.

Umrla je najstarejša Dolenjka

16. februarja je na Cerovcu v 103. letu življenja umrla Uršula Plut, najstarejša Belokranjka in verjetno tudi ena najstarejših na Slovenskem sploh. Zapustila je vnuka Martina Malnarčiča z družino, ki je do zadnjega dne njenega življenja pridno skrbel zanj, ter sina Jožeta, ki živi v Chisholmu, Minnesota, v Ameriki. Ob njeni stoletnici jo je sin Jože obiskal. Pred leti smo o njej pisali, ko se je udeležila vpletov v Semiču, slika, ki jo danes objavljamo, pa predstavlja Plutovo mambo ob njeni stoletnici.

Med vojno je vedno pomagala partizanom in prenekatere borce je v Plutovi hiši dobljeno prenošila in okrepčilo. Uršula Plut ni bila nikoli v bolnišnici, pa tudi bolezen je nikoli ni prikovala na posteljo. Z vlakom se je vozila sama enkrat; ob otvoritvi belokranjske železnice leta 1913, z avtomobilom pa prav tako samo enkrat po osvoboditvi, ko se je peljala s Cerovca na volišče v Črešnjevce. Najraje je imela preprosto domačo hrano; pred dvema letoma smo objavili v našem listu daljši pomenek s takrat še vedno krepko in čilo stoletnico. Čez dan je popila največ dva kozarca domačega vina. Skoraj do zadnjega dne

va svojega življenja je še vedno delala v hiši in okoli nje. Naj bo Uršuli Plut lahko domača zemlja!

Uršula Plut, najstarejša Dolenjka, umrla je 16. februarja v 103. letu življenja.

Si nu, brato, fantu ali možu, ki je v vrstah JLA, pripravite največje presenečenje, če mu naročite še danes DOLENJSKI LIST!

glavje svetega pisma. In ni se prej dotaknil jedi, dokler ni do konca prečital vsega, in še potem vestno molil ter klical "gospoda", da bi blagoslovil vse, kar bodo snedli služabniki njegovi ta večer.

Govorila bi bila še in se penila, da se niso tedaj vrata odprla. V sobo pa je stopil mož, precej trebušast, z dobrovoljnim obrazom. Za njim je vstopila tenka, suha prikazen z mogočno napolnjeno vrečo ob plečih.

Si nu, brato, fantu ali možu, ki je v vrstah JLA, pripravite največje presenečenje, če mu naročite še danes DOLENJSKI LIST!

Si nu, brato, fantu ali možu, ki je v vrstah JLA, pripravite največje presenečenje, če mu naročite še danes DOLENJSKI LIST!

Si nu, brato, fantu ali možu, ki je v vrstah JLA, pripravite največje presenečenje, če mu naročite še danes DOLENJSKI LIST!

"Ta vera ni prava," je berač Luka izpregovoril, "predolge molitve ima. Kratka molitev, ta je dobra! Kako si molil ti, Stópištran! Dejal si: Kristus, pokončaj ga! In mehak je bil vrag in kakor burja je odpihal iz cerkve!"

"Tudi meni se ne zdi ta vera prava," odgovori Jerom, "spletencičijo vse skupaj, ne koncu pa noben ničesar ne vel Vera mora prihajati iz ljudstva samega, kakor je prišel premilostivi naš Jezus iz srede ljudstva!"

"Kaj boš ti govoril," mu je prestrigla Medudka besedo ter z žlico lovila velik zalogaj mesa po skledi. "Meni se prikazuje naš Jezus, ti si pa Jud, in škoda je, da nisi utonil v Rdečem morju! Veliko je poklincanih, a le malo nas je izvoljenih! Ti preveč govoriš in premalo moliš, Jerom!"

"Molčaj bom, mati Medudka, molčaj," je zatrjeval Jerom.

Obnil se je pa proti mlajši "svetnici", sedeli mu ob strani, in siknil: "Da smo danes v kaki hosti, premlaj bi ji že kosti, da bi ne videla Jezusa, ampak golega hudca!"

"Kaj bo vendar večerjala," je dejal Jerom hišni gospodinji, "to mora biti bogoljubna hiša, da jo mati Maruša tako počasti."

"Saj bo vendar večerjala," je dejal Jerom hišni gospodinji, "to mora biti bogoljubna hiša, da jo mati Maruša tako počasti."

"Saj bo vendar večerjala," je dejal Jerom hišni gospodinji, "to mora biti bogoljubna hiša, da jo mati Maruša tako počasti."

"Saj bo vendar večerjala," je dejal Jerom hišni gospodinji, "to mora biti bogoljubna hiša, da jo mati Maruša tako počasti."

"Saj bo vendar večerjala," je dejal Jerom hišni gospodinji, "to mora biti bogoljubna hiša, da jo mati Maruša tako počasti."

In materi Dobničanki se je dobro zdelo in čutila je res veliko čast, ki je doletela nje hišo!

In materi Dobničanki se je dobro zdelo in čutila je res veliko čast, ki je doletela nje hišo!

In materi Dobničanki se je dobro zdelo in čutila je res veliko čast, ki je doletela nje hišo!

In materi Dobničanki se je dobro zdelo in čutila je res veliko čast, ki je doletela nje hišo!

In materi Dobničanki se je dobro zdelo in čutila je res veliko čast, ki je doletela nje hišo!

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Pri vratih je sedel Jurij Knafeč s suhim svojim telesom. "Prisedite, gospod Jurij, in zajmite tudi!" ga je ogovorila hišna gospodinja. Sele potem je sedel k mizi, ali zdajci je razprostrl knjigo pred sabo in pričel je, ne meneč se za govorico navzočih ljudi, z navdušenim glasom čitati po-

Ivan Tavčar: GRAJSKI PISAR
Zgodovinska podoba

In res so se dekletu utrinjale debele solze po obrazu in ihtela je. "Kaj ti je? Spoznavalec svetega evangelija nimajo skrivnosti pred sabo!" "Gospod Jurij, gospod Jurij, omožiti se moram!" "Skoraj glasno je jokala pri teh besedah. "Ali ti silijo doma? Koga naj vzameš?" "Pisarja z Visokega! Tega papista, nikdar ne! O moj bog, moj bog!" "Govoril sem s svojim očetom in menil je, naj si vzamem v zakon deklico s teh pokrajini, da bo to služilo v spodbudo vse

POTREBA PO RAZVEDRILU

Je rodila v okraju že 17 instrumentalnih skupin, ki pa še vedno nimajo pravega priznanja — 14. maja bo v Trebnjem okrajna revija zabavnih ansamblov, ki jih sestavljajo predvsem naši mladi vajenci, dijaki, študentje, rudarji, kmečki fantje, uslužbenci in drugi

V novomeškem okraju je 17 takih instrumentalnih skupin, ki goje zabavno glasbo in nastopajo na raznih javnih kulturnih prireditvah. Nekatere so dosegle že lepe uspehe, saj so predstavile celo na oddajah RTV — Pokaži, kaj znaš! Vsi ti ansamblji so nastali iz potrebe po razvedrilu, organizirali so jih in vodijo jih mladi ljudje, ki žal čestokrat niso našli za svoje načrte pravega

razumevanja. Nekateri strokovnjaki namreč še vedno ne čujejo priznati zabavne glasbe kot pravo glasbo. Po prvih uspehih v domačem kraju so preraščali v ansamble, ki so se uveljavili v svoji občini in nekateri tudi že v okraju. Tako so mladi delavci, dijaki in študentje, rudarji in vajenci, kmečki fantje in uslužbenci, ki so se zbrali v kvintetih in sekstetih in tudi večjih an-

samblih, postali priljubljene skupine v okviru dejavnosti Svoboda in prosvetnih društev. Nastopi teh instrumentalnih skupin so vedno želi priznanje, včasih nič manjše od tistega, ki so ga bili deležni poklicni izvajalci. Razveseljuje tudi prizadevanje po izvornosti, ki je dalo že vrsto uspešnih skladb, vendar pa jih širša javnost še ne pozna. Da bi populariziral

domače ansamble in njih vlogo pri širjenju kulturnega razvedrila, je sklenil okrajni Svet SPD organizirati letos revijo ansamblov zabavne glasbe. Namen te revije je, da bi zvišala raven čimvečjega števila ansamblov in da bi le-ti pokazali na okrajnem srečanju svoje sposobnosti. V Novem mestu je bilo 16. februarja pri Okrajnem svetu SPD širše posvetovanje vodij zabavnih ansamblov našega okraja. Sklenjeno je bilo, da bo na okrajni reviji 14. maja v Trebnjem nastopilo 8 zabavnih ansamblov. Izvajali bodo lastne skladbe in najbolj uspele in priljubljene skladbe domačih in tujih avtorjev. Sodelovali bodo: »Mladinski kvintet« iz Brežic, kvintet »Bohorski fantje« s Senovega s pevcem, »Kvintet bratov Lopatičev« iz Boršta pri Cerkljah, kvintet »TIKI« iz Krmelja, sekstet »Veseli vandrovčki« iz Brežic (s pevcem Vladimirjem Medvežkom in pevskim duetom Zoro Celer in Martinom Rožmanom z Mirne), sekstet »6 črnih« iz Črnomlja, sekstet »STEB« iz Brestanice (s pevcema Anico Glogovšek in Jožetom Butkovičem) in večji »Zabavni ansambel Svobode« iz Sevnice (s pevcem). Nastopili bodo tudi odlični harmonikar Silvo Mihelič iz Metlike in pionirski instrumentalni duet: harmonika — flauta Franci Može in Ladko Repar z Dvora.

Idejnost in kvaliteta dramskih prireditev pred sodniki

Okrajna dramska revija bo od 5. do 19. maja v Vidmu-Krškem, okrajna revija pionirskih dramskih skupin pa v Sevnici od 3. do 15. maja — Najmanj 67 dramskih skupin v okraju se že pripravljajo na srečanje v maju

Najmočnejšo tradicijo v kulturnoprosvetnih društvih na šega okraja ima dramska dejavnost. Vsako društvo ima gledališko skupino, v nekaterih društvih pa se je donedavna sploh vse delo omejevalo na dramsko sekcijo. Včasih so se sicer porajali občutki, da ta zvrst dela poenostavi tako glede zanimanja publike kot vesleja po samem udeleževanju. Vendar ni tako. Nasprotno, pričela se je zagrižena borba za idejnost in kvaliteto dramskih uprizoritev in široka akcija za strokovno poglobljanje kadrov: režiserjev, igralcev, maskarjev itd. Vrsto republikanskih seminarjev za režiserje v Kopru in Ljubljani je obiskalo večje število dolenjskih režiserjev, okrajni dramski svet je priredil okrajne seminarje in tudi občinski sveti DPD na Senovem, v Sevnici, Črnomlju, Novem mestu in Brežicah so organizirali seminarje, repertoarne posvete in strokovne obiske dramskih skupin. Tej načrtni vzgoji in skrbi za razgledanost kadra se moramo zahvaliti za res velik napredek, ki je bil dosežen na tem področju. Za nekaj let pa so si naši režiserji in igralci želeli srečanja v okrajnem merilu. Te želje bodo letos uresničene.

stali v Novem mestu zastopniki občinskih dramskih svetov in člani okrajnega podpredsedstva Matka Matjana. Pregledali so potek priprav in podrobno izdelali organizacijski program revij. Le nekaj podatkov bo zadostovalo za prikaz razveseljive razgibanosti na terenu. Po nepopolnih podatkih se v okraju pripravljajo 67 dramskih skupin: 35 pionirskih in 32 odraslih. Vsi občinski sveti so, nekateri že v januarju, imenovali 3-7 članske komisije za ocenjevanje posameznih del. Komisije v občinah Sevnica, Videm-Krško in Brežice so že ocenile vrsto uprizoritev. Te komisije pa svojega dela niso razumele samo formalno, ampak ustvarjajo tesen stik z igralskimi skupinami, razčlenjujejo z igralci in režiserjem izvajano delo in pomagajo s strokovnimi nasveti. Posebno si prizadevajo v Sevnici, saj je dram-

ski svet sedelca že tri strokovne posvete z režiserji. Občinska sveta v Vidmu-Krškem in Sevnici, ki bosta priredila reviji, pa sta že pričela z delom, tako da bo do revij lepo pripravljeno za gostujoče skupine. Tudi obe Svobodi v Vidmu in v Sevnici sodelujeta v pripravah. V želji, da bi si čimveč režiserjev iz celega okraja ogledalo predstave in udeležilo razgovorov po predstavah, je okrajni dramski svet priporočil vsem občinskim svetom, naj režiserjem omogočijo udeležbo na reviji oziroma posameznih predstavah, in bo tudi sam za to prispeval del sredstev. In še želja: morda se bo vendar letos uvrstila ena naših gledaliških skupin med tistih deset najboljših v Sloveniji, ki se bodo predstavile na republiški dramski reviji v Zagorju.

Delo novomeške podružnice Slavističnega društva

V veliki predavalnici, ki jo je dalo z razumevanjem na razpolago tudi za pot vodstvo Zavoda za izobraževanje odraslih, je pred nedavnim ustanovljena novomeška podružnica Slavističnega društva dne 14. februarja priredila že svoje drugo predavanje. Tokrat je govoril eden vidnejših sodobnih jezikoslovcev dr. A. Bačec iz Ljubljane o nekaterih problemih našega pravopisa ter o nečelnih, ki so vodila posebno komisijo strokovnjakov, ko je pripravljala novo, razširjeno in v marsičem izpopolnjeno izdajo Slovenskega pravopisa. Zgodnji Slovenski pravopis je

izšel že pred desetimi leti. Toda ta je že davno razpadel, vrh tega pa so novo izdajo terjale tudi nove razvojne tendence našega knjižnega jezika, ki so jih povzročile znatne politične, socialne in gospodarske spremembe v letih po revoluciji. Predavatelj je v zgodnje jami besedi sistematično prikazal skrajno vsa važnejša pravopisna vprašanja. Dotaknil se je pisave tujih imen, rabe velike začetnice, pisave sestavljenih krajevnih imen, rabe tujk, razlagovanje itd. Iz predavateljevih izjavanj je bilo očito, da bo novi Slovenski pravopis prinesel precej sprememb, skušaj pa bo predvsem olajšati pisanje, ker bo sprostil dosežanja, marsikdaj toga načela, pomostil pravila, dopuščal pa tudi rabo takih besed, ki smo jih doslej pogosto po krivici preganjali, češ da niso naše ali da so narejene po tujem kopitu.

Marsikatera novost bo seveda naležala tudi na odgovor, zlasti spočetka, vendar pravopisna komisija sodi, da bo prej ali slej vendarle zmagala, ker je praktična in ker je utemeljena v živih govoricah (prebivavec, letavec, bravka, snaziška). Predavatelj se je za izredno zanimivo predavanje in gozdarja pri debati zahvalila predsednica podružnice tovaršica prof. Kesenikova, poslušalci pa so mu izkazali priznanje z iskrenim ploščkanjem. V kratkem bo dolenjski slavisti priredili še tretji sestanek.

DOLENJSKA ZALOŽBA v počastitev 20-letnice revolucije

V svojem letošnjem programu bo Dolenjska založba izdala tudi nekaj del, ki bodo posvečena 20-letnici revolucije

Jugoslovanskih narodov. Prva taka knjiga, namenjena pionirjem — slikarica NEPO. KORJENI GROBOVI — je že izšla. Do julija bo prišla na knjižni trg zbirka partizanskih črtic z Dolenjske in Bele krajine VIHARNI LJUDJE IN GOZDOVI pisateljica Toneta Seliškarja in PARTIZANSKI ROG Janka Jarca. Če bo mogoče, bo založba letos skupaj z okrajnim odborom Zveze borcev izdala tudi prvi del zbornika o partizanskih spomenikih in obeležjih v novomeškem okraju. Tematiko iz NOB (iz okupirane Ljubljane) bo imela tudi povest Jožeta Dularja ANDREJ IN KATJA.

Marsikatera novost bo seveda naležala tudi na odgovor, zlasti spočetka, vendar pravopisna komisija sodi, da bo prej ali slej vendarle zmagala, ker je praktična in ker je utemeljena v živih govoricah (prebivavec, letavec, bravka, snaziška). Predavatelj se je za izredno zanimivo predavanje in gozdarja pri debati zahvalila predsednica podružnice tovaršica prof. Kesenikova, poslušalci pa so mu izkazali priznanje z iskrenim ploščkanjem. V kratkem bo dolenjski slavisti priredili še tretji sestanek.

Mednarodna konferenca v Beogradu

Od 15. do 20. maja bo v Beogradu mednarodna konferenca o jedrski elektroniki hkrati z mednarodno razstavo jedrskih elektronskih naprav. Nova področje velikega ugleda, ki ga je nova Jugoslavija deležna na mednarodnem področju.

Pozdravite svoje v tujini s DOLENJSKIM LISTOM! Naročite jim ga v hvalaščini. Van bodo se pozornosti!

Miro Kugler: KOLONA (tempera, 1961)

Vlado Lamut: SUHA PRI SUTJESKI

Požrtvovalni igralci na Božakovem

Pohvalo zasluži igralska družina na Božakovem, ki je v kratkem obdobju uprizorila Vodnjak želja, Rdečo kapljo in Sneguljčico. Pripravljajo pa že novo mladinsko igro Mačeha in pastorka. Vse igre režira požrtvovalna Anica Udovič. Taka dejavnost je vredna posnemanja.

Nastop recitatorjev

V metliški občini je osem osnovnih šol. Pionirji recitatorji so se že začeli pripravljati za občinski nastop, ki bo v začetku aprila. V Metliki bodo nastopili najboljši pionirji iz vseh šol s pesmimi iz NOB in povojnega časa. Zmagovalci bodo prejeli knjižne nagrade, najboljši recitator bo sodeloval na okrajnem nastopu. J.

Z dramo »VSI MOJI SINOVI« v Krško

Na seji Sveta Svoboda in prosvetnih društev so se dogovorili, da bo metliška občina nastopila na okrajnem tekmovalnem dramskih skupin v Krškem z dramo »Vsi moji sinovi«, ki so jo uprizorili že lani v Metliki in Gradcu. Letos nameravajo poleg nastopa na okrajnem tekmovalju gostovati še po okoliških krajih.

NAROD PESNIKA SLAVI!

V počastitev Prešernovega dne je bila v soboto, dne 11. februarja, v Kostanjevici na Krki lepa prireditev, ki so jo pripravili člani PD »Lojze Kosčak«. Na sporedu je bila igra »Ples v Kazini«, ki so jo Kostanjevčani pripravili z vso ljubeznijo. Sodelovalo je več kot štirideset ljudi. Poleg številnih znanih igralcev je nastopala tudi vrsta novincev, ki so se na svojem prvem nastopu dobro izkazali. Prešerna je oblikoval Jože Kavčič, Prim-

čevko — Rozika Jankovič, Julija — Marija Sketa, Copa — Ivan Kavčič, Jakoba Zupana — Jože Jankovič, gospoda profesorja — Ivan Mlakar, Josefa Scheuchenstuela — Ladko Kukec, Smoleta — Ladko Smrekar, Kastelca — Franci Baznik, Vesela — Ivi Tisu, Kersnika Tone Stebe, Sicarda — Lojze Mlakar, operno pevko Jelka Zajčeva iz Novoga mesta, pianista pa Stane Fink. Prav tako kot gost iz Novoga mesta, Režijo in sceno je oskrbel Ladko Smrekar, glasbene vložke skladatelj Marijan Vo-

dopivec, svetlobni park in kostume pa Slovensko ljudsko gledališče iz Celja, Drama SNG iz Ljubljane, Prosvetni servis iz Ljubljane in drugi. Dvorana, ki je bila do zadnjega prostora zasedena, je z navdušenjem sprejela počastitev velikega pesnika Franceta Prešerna, šolska mladina pa je obljubila, da bo imela odslej vsaka domačija Prešernove Poezije kot hišno knjigo. Naslednja premiera v Kostanjevici bo prihodnji mesec, in sicer Pavla Golie mladinska igra »Jurček«.

»VČERAJ POPOLDNE« na Malem Slatniku

Igralska družina PD na Malem Slatniku je v nedeljo, 12. februarja, uprizorila novo slovensko dramo »Včera popoldne«. Delo je naštudiral tov. Mira Kovac. Igralci so navdušili občinstvo. Tokrat so tudi porabili nekaj novih odrskih pripomočkov, kar je igro gledalcem še bolj približalo. Tudi na podežlju bi morali večkrat kaj igrati. Uspeh igralske družine z Malega Slatnika pa dokazuje, da se bodo na odru še večkrat predstavili. J.

Živa beseda čopiča in paleta

V soboto, 18. februarja, je v Dolenjskem muzeju prof. Janko Jarc odprl likovno razstavo akademskega slikarja prof. Vladimira Lamuta. V preprostem, pristrnem in neposrednem razgovoru je orisal

razvojno pot dolenjskega umetnika od študijskih dni pa vse do te razstave. Marjani in nadse plodni umetniški ustvarjalec Lado Lamut je nenehno rasel, pojoval pa je tudi po inozemstvu — po Italiji, Franciji, lani pa s pomočjo UNESCO obiskal Bruxelles. V Dolenjskem muzeju je razstavljenih 60 umetniških del v raznih tehnikah. V mnogih stvaritvah je še vedno ostal zvest dolenjskim motívom, razstavlja pa tudi več del s poti po Belgiji in eno z Francije. Vsa dela govore o njegovi veliki umetniški rasti in napredku. Otvoritve razstave so se razen predstavnikov domačih organov oblasti in družbenih organizacij udeležili tudi profesor na Akademiji likovnih umetnosti in predsednik Društva likovnih umetnikov Slovenije France Mihelič, umetnostni zgodovinar Lojze Gošta, naučenci pa so bili tudi veterinarji, ki so imeli ta dan svoj občni zbor, predstavniki novomeškega kulturnega življenja ter številni umetnikovi prijatelji in znanci. Vsem, ki žele preživeti uro umetniškega užtka, priporočamo, naj si razstavo, ki bo odprta do 8. marca, ogledajo. J. M.

Akad. slikar VLADO LAMUT ob sobotni otvoritvi svoje razstave v Dolenjskem muzeju

V Metliki seminar za tamburaške zборе

Na plenumu občinskega sveta SPD v Metliki 18. 2. je predsednik sveta Jože Dular seznanil člane s sklepi okrajne skupščine, nakar so razpravljali o izvajanju nalog na področju občine. Anica Kore, ki je bila delegatka na kongresu, je v strnjeni obliki povzela glavne misli iz referata Vladka Majhna in poročila Vinka Trinkausa na kongresu. Pogovorili so se tudi o reviji pionirskih pevskih zborov, v dejavnosti dramskih skupin v pripravah za dramsko revijo in Krškem in o seminarju za vodje tamburaških zborov. Ta seminar bodo ob pomoči okrajnega sveta SPD in pod vodstvom strokovnjaka iz Zagreba organizirali prihodnji mesec za tamburaške zборе iz Metlike, Podzemlja, Radovice

in Drašč. Seminar bo trajal najmanj pet dni in bo ob nedeljah. Obsegal bo teoretični in praktični del. Na plenumu seji so izvolili novo predsedstvo sveta.

Literarno udejstvovanje

pionirjev in pionirk v letošnjem jubilejnem letu

pionirji in mladinci, ki imajo dar in veselje za pisanje. 2. Na šolah, kjer imajo učenci ali dijaki svoja glasila, naj se takoj zbere uredniški odbor in pretehta literarno prilogo oziroma literarni del svojega glasila. Zavzame naj stališče, da morajo biti vsi literarni prispevki čim bolj kvalitetni, da bo glasilo z njimi dostojno počastilo 20-letnico revolucije. V ta literarni del lista ali v ves list, če je čisto literarno glasilo, grejo pesmi, črtice, novele, kratke povesti, kakor tudi članki in razprave s področja literature (o pisateljih, o knjigah, o kulturni splošno). Na šolah, kjer takega glasila pa tudi literarnega krožka nimajo, naj pionirji, ki bi se radi literarno udeleževali, ustanovijo svoj krožek in pripravijo v okviru šole oziroma pionirske organizacije literarni nastop, kjer bodo recitali in brali svoje stvari. V večjih središčih naj pionirji in mladinci, torej njihovi literarni krožki, pripravijo tudi javen nastop.

1. Učitelji in profesorji naj pionirjem in mladincem osnovnih šol in dijakom gimnazij in učiteljskih, pa tudi drugih šol razložijo, da spada v program letošnjih pionirskih iger tudi čim bolj razgibano in prizadevano literarno udeleževanje. Snako naj se o tem pogovorijo pionirji in mladinci na sestanku svoje organizacije, potem pa še posebej člani literarnih krožkov, kjer jih imajo. Kjer takega krožka ni, naj se zbere tisti

pošljejo po 1 izvod vsake številke na Okrajni odbor Zveze prijateljev mladine komisiji za literarno udeleževanje pionirjev.

4. Na šolah, kjer nimajo takega lista ali literarnega krožka, naj tovaršica ali tovariš, ki poučuje slovenščino, zbira prispevke pionirjev — literatorov in najboljšo pošlje prav tako na Okrajni odbor Zveze prijateljev mladine. Priporočamo, naj tudi na taki šoli izdajo pionirji svoj list čeprav samo enkrat in sicer prav pisan le v enem izvodu!

5. Najboljše literarne sestavke pionirjev in mladincev bosta v letošnjem letu nagradila Dolenjska založba in Okrajni odbor DPM. Nagrade bodo podeljene za 29. november! Zato je zelo važno, da Okrajni odbor Zveze prijateljev mladine dobi vse literarne liste, ki izhajajo na naših šolah, in vse dobre prispevke pionirjev s šol, ki takega glasila nimajo.

2. Učiteljski zbor na šoli za ta nastop določi dva, tri svoje članke, ki naj določijo najboljše od nastopajočih za veliki javni literarni nastop, ki bi bil jeseni v Novem mestu. Na njem bodo sodelovali s svojimi literarnimi deli najboljši pionirji in mladinci iz vsega našega okraja. Ob tej priložnosti bi pripravili tudi razstavo listov in glasil, ki izhajajo na naših šolah ali so kdaj izhajala.

Prosimo učitelje in profesorje, zlasti tiste, ki učijo slovenščino, da se za to stvar zavzamejo in pomagajo pionirjem in mladincem, mladim literatom z nasveti, kako bi najbolje izpolnili na tem področju izpolnjen program, da bi res lepo uspeli njihovi nastopi zlasti pa nastop na okrajni literarni prireditvi pionirjev in mladincev.

Opozarjamo šole, vodje literarnih krožkov in urednike listov na šolah, naj se za morebitne nasvete obrnejo na Okrajni odbor Zveze prijateljev mladine.

V OKRAJNEM MERILU:

1. Pionirji in mladinci literarni listov naj v letošnjem letu

V OBČINSKEM MERILU:

1. Pionirji in mladinci literarni listov naj s pomočjo svoje organiza-

cije in šole organizirajo literarni nastop, lahko tudi več, v okviru šole, torej za učence in za javnost!

2. Učiteljski zbor na šoli za ta nastop določi dva, tri svoje članke, ki naj določijo najboljše od nastopajočih za veliki javni literarni nastop, ki bi bil jeseni v Novem mestu. Na njem bodo sodelovali s svojimi literarnimi deli najboljši pionirji in mladinci iz vsega našega okraja. Ob tej priložnosti bi pripravili tudi razstavo listov in glasil, ki izhajajo na naših šolah ali so kdaj izhajala.

Prosimo učitelje in profesorje, zlasti tiste, ki učijo slovenščino, da se za to stvar zavzamejo in pomagajo pionirjem in mladincem, mladim literatom z nasveti, kako bi najbolje izpolnili na tem področju izpolnjen program, da bi res lepo uspeli njihovi nastopi zlasti pa nastop na okrajni literarni prireditvi pionirjev in mladincev.

Opozarjamo šole, vodje literarnih krožkov in urednike listov na šolah, naj se za morebitne nasvete obrnejo na Okrajni odbor Zveze prijateljev mladine.

Severin Šali

SPORT * TELESNA KULTURA * ŠPORT * TELESNA KULTURA * ŠPORT * TELESNA KULTURA

Pred ustanovitvijo zvez za telesno vzgojo v občinah in okraju

Pretekli četrtlet je bil v Novem mestu sestanek predstavnikov okrajnega odbora SZDL, okrajnega komiteja LMS in okrajnega sindikalnega sveta ter predstavnikov občinskih odborov SZDL, občinskih komitejev LMS in občinskih sindikalnih svetov. Na njem so razpravljali o ustanovitvi občinskih zvez za telesno vzgojo in okrajne zveze za telesno vzgojo. Referat, po katerem se je razvila živahna razprava, je imel Slavko Dokl, predsednik okrajnega komiteja LMS Novo mesto.

Doslej se so SZDL in ostale politične organizacije vse premožno zanimala za telesno vzgojo. Prav zaradi tega je prišlo pri športnih organizacijah do

več pomanjkljivosti. Društva so živelarila. Nekatera so se gledala kot pes in mačka. Odborniki v športnih društvih in klubih so dajali prednost tisti športni dejavnosti, ki jim je bila bolj pri srcu, niso se pa zanimali za njeno koristnost, množičnost in t.d. Občinski odbori SZDL so delili dotacije (če so jih) tistim društvom in klubom, ki so bolj sitnariji, pa čeprav niso bili pomoči potrebni.

V bodočih odborih občinskih zvez za telesno vzgojo, ki bodo izvoljeni meseca marca na občinskih konferencah za telesno vzgojo, naj bodo ugodni, nepristranski in sposobni

ljudje. Prav zato da bi imel odbor zdrav odnos do splošne telesne vzgoje, se pravi, da ne bi nekaterih vej športa podpiral, drugih pa zanemarjal, naj bi bili v odboru le ljudje, ki ne bi bili pristaši (morda še celo zagriženi pristaši) neke športne dejavnosti. V te odbore je treba pritegniti tudi mladih in druge sposobne ljudi, ki še niso, preobremenjeni s funkcijami.

Vse dotacije, ki so jih doslej dodeljevali društvom in klubom občinski odbori SZDL, bodo odslej dobivali občinski odbori za telesno vzgojo, ti pa jih bodo lahko pravično razdelili naprej. Doslej je dobil pod-

poro pač tisti, ki je bil bolj vztrajen ali pa bolj siten. Občinski odbor zveze za telesno vzgojo bo imel nad dejavnostjo in potrebami društev vsekakov boljši pregled kot SZDL. Seveda pa ta odbor ne bo imel toliko sredstev, da bi ugodil vsem potrebam društev in klubov. Se zdalec ne. Vsaka telesnovzgojna organizacija bo imela zagotovilo, ki jo bodo oskrbovali, ki si jih bo zbrala oziroma ustvarila sama.

Na sestanku so ugotovili še, da bi morali nadaljevati z medinsidikalnimi oziroma tovarniškimi igrami. O problemih športa naj bi razpravljali delovni kolektivi in delavski sveti. Statistike so pokazale, da se ponesreči največ delavcev, ki niso športniki. Kot vzroka za telesnovzgojno neaktivnost delavcev so udeleženci sestanka navedli: veliko oddaljenost delavcev od delavnega mesta do stanovanja in pomanjkljivo športno vzgojo, ki naj bi jo gojili učenci osemletke po potoku. Na sestanku so sklenili, da bodo na ustanovne občne zbornice zveze povabili tudi zastopnike podjetij, kajti prav podjetja so in bodo na ta ali oni način za razvoj telesne vzgoje največ prispevale.

Jože Primc

OSVAJAJMO SINJE NEBO!

1. marca letos se bo pričel padalski tečaj za mladince. Vsi, ki imajo za to veselje, se bodo s padalskim športom lahko seznanili v prostorih novomeškega Aero-kluba.

ZAGREB - NOVO MESTO v namiznem tenisu!

Novomeški pionirji in pionirke - igralci namiznega tenisa, sodelujejo med najboljšimi v Sloveniji in državi. Da bi še bolj napredovali, ima Partizan v nočturju več kvalitetnih prijateljskih srečanj.

Zelo zanimivo bo srečanje pionirskih kombiniranih ekip Zagreba in Novega mesta (3 pionirji in 2 pionirke), ki bo v torek 28. februarja ob 16. uri popoldne v splošni (televizijski) dvorani Doma TLA. Dvojbo bo zelo zanimivo, ker sta obe ekipi izenačeni. Zagrebčani imajo boljše pionirje... Novo mesto pa boljše pionirke, tako da pričakujemo tesen rezultat.

Novomeško ekipo bodo sestavljali Gunde Somrak, Berger in rezerva Konecna, ter pionirke Mikec in Uhl. Igrala pa bo verjetno tudi Turkova.

Triperesna deteljica na sevniški maskaradi vas pozdravlja...

Marsikdo že nestrno pričakuje prvo srečanje s padalom, še posebej z letalom. Biti športnik-letalec ni tako lahko. Precej truda in znanja je treba, preden se pogumno pripravijo na prvi skok s padalom. Premagati je namreč treba samega sebe.

Tako kot vsak šport nudi tudi padalstvo oziroma letalstvo svojevrstne lepote. Samo padalec lahko doživi znanostjevanje nad nebom, občuti, hkrati pa postane človek, ki je v današnji dobi nepogrešljiv.

Mladinci, kaj more biti lepšega od trenutkov, ko sami, čeprav za nekaj minut, zagospodarite v zraku!

In kje se dogaja vse to?

V Prečni pri Novem mestu. Tam je letališče novomeškega Aero-kluba. V okviru kluba pa ni samo padalstvo. Člani kluba se bavijo kar s štirimi vejami letalstva. To so: jadralstvo, padalstvo, letenje s motornim letalom in modelarstvo. Vsaka veja ima svojega vodjo, predsednik kluba pa je tovariš Dušan Mulej.

Pridite! Ljubka Lukič

SENOVO - RADEČE 3:4 (2:1)

Pred dnevi so v Senovem gostovali nogometaši iz Radeč. Sončno vreme je na igrišču privabilo okrog 400 gledalcev, ki so videli precej razburljivo tekmo. Po vodstvu domačev v prvem polčasu so se v drugem delu srečanja bolje znašli gostje, ki so tudi zmagali.

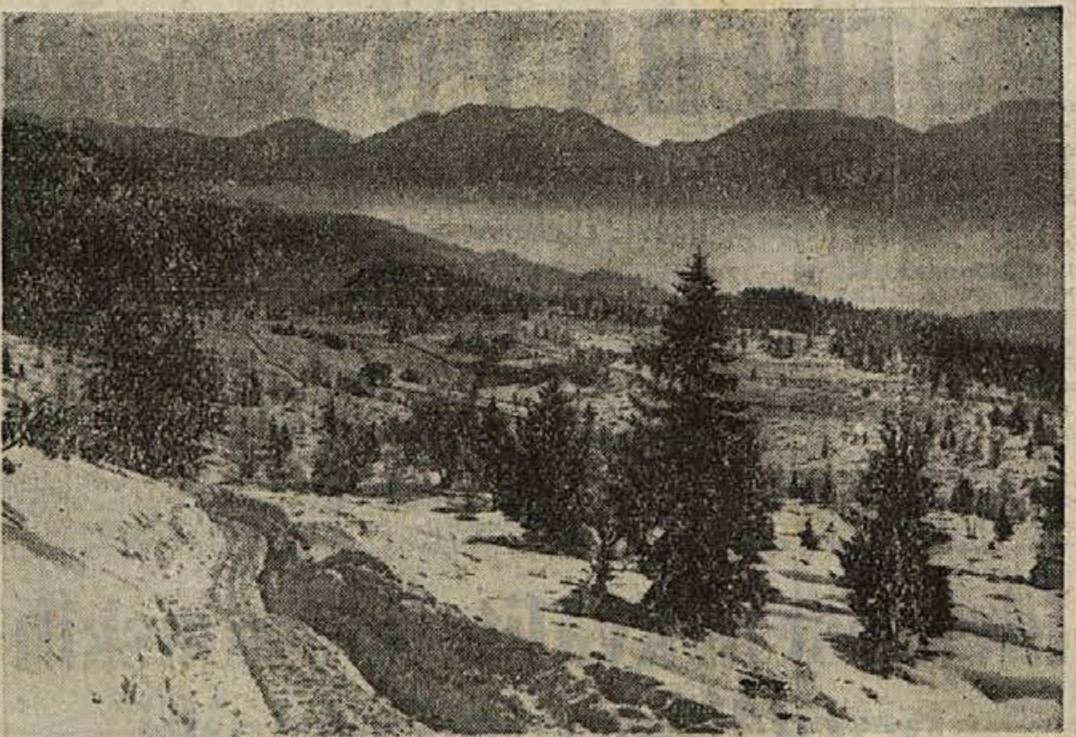
Srečanje je bilo v okviru priprav senovskih nogometašev v Dolenjski ligi.

Jože Primc

Turk in Mikčeva znova najboljša

Okrajna turnirja posameznice v namiznem tenisu, ki ju je preteklo nedeljo priredila Komisija za namizni tenis pri Okrajni zvezi Partizan Novo mesto, sta v glavnem prinesla pričakovane rezultate.

Pri moških je po pričakovanju zmagal Jože Turk pred Boljkovcem iz Črnomlja, pri ženskah pa Irena Mikčeva pred Uhlovo. Turk je igral zelo dobro, kar je tudi dokazila Irena Mikčeva, ki je bila v prvih dveh setih bolj uspešna kot Irena Mikčeva. V odločilnem petem setu je bila bolj uspešna Irena Mikčeva, ki je bila v prvem setu bolj uspešna kot Irena Mikčeva.

Ko se nam je zadnje dni že kar vsiljivo ponujalo sonce s pretoplimi predpomladanskimi dnevi, pač skoraj nikoli nismo pomislili, da je prav blizu nas še vedno prava in lepa zima: na hrbih pod Triglavom, v naših Alpah in Julijcih. Na sliki: planina Uskovičnica nad bohinjsko Srednjo vasjo, zadaj megle nad Bohinjem, kraj prijetnih smučarskih terenov (Foto: Polde Gošnjak)

Izkoristimo vse možnosti!

V torek, 28. februarja, bo dal obracun svojega dela tudi nogometni klub «Elan» iz Novega mesta. Za pred občinskim zborom je nujno, da spregovorimo nekaj besed o tem.

V preteklem obdobju je namreč klub preživel precejšnje težave, predvsem zato, ker so izgubili stari stadion, novega pa še niso mogli uporabiti. Osnovna pomanjkljivost je bila sploh v tem, ker v klubu ni bilo dovolj mladih, kar dokazuje, da ni mladinskega moštva. Sedanje moštvo pa, ki ga sestavljajo člani nekdanje «Elanove» mladinske enote, je že zelo okrajano. Tuji dobri igralci niti niso bili dovolj trenirani. Moštvo je lani klub temu tekmovalo v podzemni ligi in doseglo novo mesto. Ne vemo, če bo to mesto obdržal tudi v spomladanskem delu prvenstva, saj so nogometaši drugih klubov znatno napredovali. Še vedno je največje vprašanje vodstvo kluba, ker ga ni. Za doseganje uspeha se je treba zahvaliti vsem tistim, ki so v preteklem obdobju bili dobro pripravljeni in so se v pridobitvi novega kluba navedli na mu pomagali pri nadaljnjem napredku in čim večjemu uspehu.

Uspela otroška maskarada v Metliki

Za predšolske in šolske otroke je Društvo prijateljev mladine v Metliki pripravilo otroško maskarado. Maskare in gledalci so se zbrali pri osnovni šoli nato so krenili skoli mesto v dom Partizana, kjer je bila postavitve in razjaje. Posebno so ugajali mali «pingvinčki», par «princ in princeska» ter «fotografi». Potem so se otroške maskare priključile odraslim.

Jože Primc

Spet vodi DOLENJSKI LIST

Ceprav predstavniki našega lista v tekmovalnem napovedovanju rezultate «Sportne prognoze» niso še niti enkrat osvojili prvega mesta (poudariti moramo, da je Novomečan Berger zmagal v prvem - poskusnem kolu), je naš list po šestem kolu znova prevzel vodstvo s točko prednosti pred ljubljanskim Poletom in z dvema točkama pred Slovenskim Jadranom, ki je bil pretekli teden v vodstvu.

Preteklo nedeljo je bilo spet nekaj povesnega neobičajnih izidov, kar je povzročilo, da je bila razlika med najboljšim in najslabšim v sedmih kolutih in z dvema točkama pred Slovenskim Jadranom, ki je bil pretekli teden v vodstvu.

V nedeljskem kolu, v katerem so privrati tudi domače tekme (za pokal marsala Titla), bo Dolenjski list zastopala učiteljica Delavske univerze v Novem mestu Olga Milošević, ki prav tako kot vsi ostali dosedanj naši predstavniki redno sodeluje v «Sportni napovedi». Kot kaže, rada stavi na presenečenja, zato bo morda koga ne-

do tesnejšega stika. Novo moštvo naj bi tudi pazilo na družbeno, politično in moralno podobo igralcev.

Ce smo v Novem mestu že dobili tako lepo športno igrišče, naj bi skrbeli še za nogomet. Vse ljubiteljske nogometne ekipe, ki se v čim večjem številu udeležijo občnega zbora kluba in mu pomagajo pri nadaljnjem napredku in čim večjemu uspehu.

M. F.

Turk in Mikčeva znova najboljša

Okrajna turnirja posameznice v namiznem tenisu, ki ju je preteklo nedeljo priredila Komisija za namizni tenis pri Okrajni zvezi Partizan Novo mesto, sta v glavnem prinesla pričakovane rezultate.

Pri moških je po pričakovanju zmagal Jože Turk pred Boljkovcem iz Črnomlja, pri ženskah pa Irena Mikčeva pred Uhlovo. Turk je igral zelo dobro, kar je tudi dokazila Irena Mikčeva, ki je bila v prvih dveh setih bolj uspešna kot Irena Mikčeva. V odločilnem petem setu je bila bolj uspešna Irena Mikčeva, ki je bila v prvem setu bolj uspešna kot Irena Mikčeva.

Vrstni red pri moških je bil naslednji:

1. Turk Jože (Nm.) 11 zmag (22:0)
2. Boljkovec Niko (Črnomlj.) 9 zmag (18:0), 3. Somrak Marjan (Nm.) 8 zmag (17:0), 4. Peček Jurč (Nm.) 7 zmag (15:1), 5. Plavec Slavko (Nm.) 7 zmag (15:2), 6. Berger Mirolj (Nm.) 5 zmag (12:14), 7. Naraglav Marjan (Krško) 4 zmag (10:14), 8. Iskra Rudi (Krško) 4 zmag (10:15), 10. Gilgic Lazo (Ortoč) 3 zmag (8:15), sledijo še Jelovec (Krško) in Oruč (Brezice).

Vrstni red ženske:

1. Irena Mikčeva (Nm.) 4 zmage (8:1), 2. Florjana Uhl (Nm.) 3 zmage (7:5), 3. Darinka Jevnik (Krško) 1 zmag (4:6), 4. Rozika Gomilšek (Hrast-nec) 1 zmag (3:7), 5. Lea Likar (Brest.) 1 zmag (2:6).

PROTI VSEM BOLEZINAM MODERNEGA ČASA: JEJMO RAZUMNEJE!

Napačno je mnenje, da samo presno sadje vsebuje vitamine. Dejansko vsebuje sadje in povrtnina predvsem mnogo vitaminov A in C, mnogo manj vitamina B, medtem ko vitamini D sploh nimata. Med živil, ki so najbolj bogata različnih vitaminov, omenimo jetra sesalcev in rib ter jajčni rumenjak, zlasti mnogo vsebujejo vitamini A, B in D. Vitamin B je v stročnicah in v klica žitaric.

S kuhanjem, pečenjem in konzerviranjem se uniči mnogo vitaminov, vsebovanih v živilih. Popolnoma se vitamini ohranijo le v zmernih živilih. Vendar zadnje čase večini konzervirane hrane dodajajo sintetične vitamine.

Ker se precej vitaminov med pripravo jedi uniči, je težavno določiti, ali prejema organizem zadostni količini snovi. Zato je zlasti za otroke, dorasčajoo mladino in stare ljudi priporočljivo uživati sintetične vitaminske preparate.

Preveč enolična prehrana je škodljiva, ker ne preskrbi organizmu vseh potrebnih snovi. Se mnogo škodljivejša je preobilna prehrana, ker čez mero obremenjuje organizem. Živiljska raven prebivalstva se je toliko zboljšala, da se je začel pojavljati preobilje, čeprav včasih ne dovolj pestre prehrane, značilne za gospodarsko razvite države, uveljavljati tudi pri nas. Človek se nehoti vpraša, čemu zdravilnik in higieniki kar po vrsti obsojajo debelost, tudi zmerno, saj je še do nedavnega «močan» človek veljal za simbol dobrega zdravja. Da je to mnenje posteno napačno, pričajo statistični podatki, ki so jih nabrale zavarovalnice; izkazalo se je, da suhi ljudje živijo mnogo dalj kaker debeli. Dvanajst odstotkov večja teža od normalne poveča umrljivost celo za tretjino. Pri ljudeh, ki so za 50 odstotkov težji, kakor je normalno, je umrljivost dvakrat večja.

Debeli ljudje so razen tega mnogo bolj podvrženi številnim boleznim, kakor sladkorni, visokemu krvnemu tlaku, arteriosklerozni. Se več: nedavna raziskovanja so pokazala, da je med debelimi ljudmi za 33 odstotkov več rakavih obolenj kakor med suhih. Mimo tega je prekomerna debelost še sama po sebi neke vrste bolezen, saj po nepotrebnem obremenjuje srce in pljuča ter povzroča neozdravljive okvare v nekaterih notranjih organih.

Debeli ljudje se pogosto bojijo, da bi korenita sprememba njihove prehrane - kaka sluševalna kura na primer - povzročila kdo ve kajšne živčne zlome in izčrpanost. Po drugi strani le redki debeluh priznajo, da veliko jedo; večina jih trdi, da jedo malo, manj ko drugi, ki so pa vendar mršavi.

Take izjave je treba zmeraj presojeti kritično; vsakdo meni, da poje manj, kakor ustreza resnici. Res so posamezniki, ki se kljub strogi in skopi dieti - recimo 1800 kalorij na dan - še nadalje redijo. Toda to so izjeme. Običajno je krivda drugje, v tistih drobnih prigrizkih, posladkih in napitkih, ki jih prezeemo pri naših kaloričnih računih. Komu pade na pamet, da bi mogli rediti tudi bonboni, sladoled, vino, žganje ali kava?

Pri marsikom, ki se čez dan rad ustavi ob točilni mizi, ki se ne brani šilca ali kozarca, slaščice ali obložnega kruhka, utegnejo ti skriti nosilci kalorij močno zvečati dnevno energijsko postavko. Naj navedemo primer? Liter vina ima enako kalorično vrednost kakor osem do deset jajc. Tri sladkane turške kave ustrežajo po kalorijah dvema jajcema. En aperitiv ima kalorično vrednost desetih dekagramov pustega mesa, nekaj konjakov pa ustreza dobri porciji testenin v omaki ali 30 dekagramom mesa!

Kar zadeva olje, mast in maslo, moramo vedeti, da ti normalno prispevajo do polovice potrebnih kalorij. Znano je, da so maščobe zelo kalorične: na 1 gram vsebujejo okoli deset kalorij. Deset dekagramov kuhane puste govedine ima približno 180 kalorij; is a govedina, zabeljena z dvema dekagramoma maščobe, ima 370 kalorij! Deset dekagramov testenine, vsebuje 350 kalorij. Ista jed vln, kar je skromna omaka (z 2 dkg maščobe) in posuta s parmezanom (3 dkg), preseže vrednost 700 kalorij. Parcelja solate brez olja ima borih 20 kalorij; z 2 dkg olja se kalorična vrednost poveča na 200 kalorij!

Prehrana debelih ljudi in tistih, ki se nagibajo k debelosti, naj ne vsebuje maščob, ima naj malo žitaric, pa tudi mesa. Kruh in testenine je najbolj popolnoma odstraniti z jedilnega lista ali pa jih uživati v zelo skromnih količinah. Priporočljivo so pa solata, presno sadje in povrtnina. Jedi naj bodo zmerno soljene, odpuščati se je treba vina, žganin, pijačam in vsem prigrizkom med glavnimi obroki. Čaj in kava sta dovoljena, toda brez sladkorja, grenka.

Taka prehrana je res nekoliko grenka, a zelo koristna.

Vzgoja mladih in boljši nogomet

Na zadnji seji upravnega odbora nogometne zveze za novomeški okraj so sprejeli vrsto sklepov, ki predvidevajo hitrejši razvoj nogometa v okraju. Ustanovili bodo posebno mladinsko komisijo, ki bo proučevala mladinski nogomet. Doslej so namreč vzgojo mladine zamenjali in «zvezde» pričakovali od drugih. Ugotovili so tudi, da je bilo več klubov, ki so imeli na spisku par malo mladincev. Glavna naloga mladinske komisije bo torej skrb, da se bo v klube vključilo čimveč mladih ki bodo nastopali na tekmovalnih in turnirjih. Poseben sklop upravnega odbora je, da bodo letos organizirali turnir za mladinskega prvaka podzveze. V jeseni morajo vsa moštva, ki nastopajo v okrajni ligi, imeti tudi mladinske ekipe. Nadalje bodo na šolah uvedli mali nogomet, kar bo pionirjev in velikih razvedrilo. Prav tako bodo za pionirje organizirali tekmovalna v malem nogometu; tekmovali bodo med razredi, med šolami, bo pa tudi občinsko tekmovalje. Hkrati bodo priredili seminar, na katerem se bodo podrobneje seznanili z načinom igre in njenimi pravili. Na seminar bodo povabili predstavnike šol, TVD, mladinskih organizacij in druge, ki se želijo baviti z vzgojo malega nogometa.

Vključevanje mladine je najvažnejše vprašanje in je nujno, če hočemo dobiti dobre in nove igralce. Samo mladi lahko izboljšajo raven nogometa v našem okraju.

Igrišče v Mirni peč

Učenci osemletke so si jeseni s prostovoljnimi delovi uredili igrišče za mali nogomet. Uspeh se je takoj pokazal. Na občinskem prvenstvu osemovnih šol v malem nogometu je njihovo moštvo zasledilo tretje mesto. Mirnopeški učenci so sodelovali tudi na drugih občinskih šolskih tekmovalnih v Novem mestu (trokotem, kros, atletika, med dvema ognjemita), in zavzeli več prvih, drugih in tretjih mest. Razen tega so organizirali dve prireditvi - «Spomavalj svet in domovino», prebili so dvometno dvoranino itd.

Mirnopeški šolarji so zbirali denar za aližneke otroke. Nabrali so okoli 5000 dinarjev.

Domači Partizan je imel pozimi televizijsko akademijo. Z najboljšimi točkami bo gostoval verjetno tudi v Dobrniču.

Iz bivšega krajevnega odbora Mirna peč sta nastala zdaj dva: Mirna peč in Globodol. Del bivšega KO Mirna peč se je priključil KO Sentjur.

Sportno društvo na brežiški gimnaziji

V sredo, 15. februarja, so imeli dijaki brežiške gimnazije ustanovni občni zbor Sportnega društva. Društvo sestavljajo rokometna, košarkarska, odbojkarška, namiznoteniška, lankooletska, telovadna, smučarska in šahovska sekcija, v katerih je vključenih preko 50 odstotkov dijakov. Izvolili so tudi upravni odbor in upamo, da bo s pomočjo članstva uspešno delal. Šul

Sivček je bil v sprejedu črnomalskih pustnih šem prav prijetna pojava: dostojanstven in miren je spremljal norčije Pastovih častilcev. Precej veselo je bilo letos tudi v Kostanjevici, Brežicah, Sevnici in Krškem; seveda so ponoreli tudi v Novem mestu, Trebnjem, na Senovem in drugod. Po večletnem spanju so se zbudili tudi metilški «gadi in belouške». «Kacija zalez» je na pustni torek pripravila velik sprevod maskar po Metliki. Princ Karneval se je vozil v najnovejšem avtomobilu, izdelanem pred 5 dnevi nalašč zanj! Razen tradicionalnih maskar (slamska dvočlika, Monte Carlo, Pika 5 in pod.) ni manjkalo domislekov na sodobne teme. Odhor «kacije zalez» se je spomnil tudi otroškega vrta («Kam z nami?»). V sredo so Kurenta marsikje z vsemi častmi dostojno pokopali. V Metliki n. pr. so ga sežgali pri vinski klefi...

2391 novih naročnikov

Se 64 novih naročnikov se je pridružio rednim bralcem našega domačega tednika, ki ga tiskamo zdaj že v nakladi 17.520 izvodov, od tega za redne naročnike 16.453 izvodov. Od 19. decembra 1960 do 21. februarja 1961 se je na list na novo naročilo 2391 naročnikov iz tehe krajev:

občina BREZICE	449 naročnikov
občina SEVNICA	250 naročnikov
občina SENOVO	122 naročnikov
občina VIDEM-KRŠKO	335 naročnikov
občina ČRNOMELJ	117 naročnikov
občina METLIKA	65 naročnikov
občina NOVO MESTO	500 naročnikov
občina TREBNJE	290 naročnikov
občina ŽUŽENBERK	58 naročnikov
Razne pošte v LRS ip. FLRJ	131 naročnikov
Inozemstvo	43 naročnikov

Naročnike in bralce prosimo, da list priporočijo znancem in sosedom, ki domačega tednika morda še ne poznajo! Pismo«mo» imajo še dovolj naročnikov; zbiranje novih naročnikov se ni zaključeno! Vsi stari in novi naročniki bodo sodelovali v velikem nagradnem žrebanju, ki ga bo deležen vsak naročnik, če bo te dni plačal pismo«no» politno naročnino (450 din). Pismo«no» so z izterjavo polne naročnine v Sloveniji že pričeli. Naročnike izven Slovenije prosimo, da naročnino takoj sami nakažejo, s čimer se bodo izognili ustavitvi lista.

UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

Rokometni klub OZALJ v Črnomlju

V podzvez občnega praznika so rokometši Belia povabili ekipo iz Ozlja, ki je privrati gostovala v Črnomlju. Odigrali so dve tekmi za Belt so igrali Simončič Zlatko, Stavadhar, Čindrič, Vrščaj, Rožman, Klepec, Zvab, Vijačec v ekipi iz Ozlja pa so nastopili: Matkovič, Troš, Cirič, Stojković, Jaha, Vrbančič, Sračič, Smičehuš in Zeljko.

V tekmi tekem si v Črnomlju še želimo. Tokrat je bilo okoli 300 gledalcev. M. F.

Penko premagal tudi Sitarja

Po zmagi nad provokatornikom Radovanovičem je Penko v dvanajstem kolu premagal še Sitarja in s tem dožazel, da je res najboljši igralec na letošnjem šahovskem prvenstvu Novega mesta in da zasluži neslov prvaka. Sitar je v zadnjem času precej nazadovl. Dokaz za to imditev je nesporn na kot prejšnja leta. - Nevaren konkurent za tretje mesto mu je Klevisar, ki letos igra prav dobro in bi tretje mesto povsem zaslužl.

O mladini v Dolenji vasi

Lepo zimsko vreme privablja mladino k delu na domačem posestvu. Zato zaman iščejo po vasi mlade ljudi. V osnovni šoli smo našli učiteljico Marijo Petanovo in jo zaprosili za kratak razgovor. Nekoliko se je opravičevala, da bi raje videla, če bi se za podatke obrnil na koga drugega, ker ona še ne poučuje dolgo na tej šoli. Vendar nas kljub temu ni odpravila praznih rok.

«Mladinska organizacija v Dolenji vasi je zelo aktivna,» je pričela. »Pred nedavnimi je bilo v mladinski organizaciji vključenih še malo mladincev, danes jih je že 60. Vsaških 14, imajo sestanke, ki so do tedaj obiskani. Na sestanku 10. februarja 1961 je sekretar ob-

činskega komiteja Vlado Vo-grinc predaval o zanimajepolitičnih dogodkih. Zanimiva je ugotovitve, da je mladina živalov razpravljala o dogodkih v svetu, z ogorčenjem pa je sprejela vest o demonstracijah v Trstu. Veliko vprašanj je bilo postavljenih v zvezi z usodo Konga ter z vojnimi zločincem Eichmannom.

Za novo leto je mladina pripravila silvestrovanje s kulturnim programom in se za pripravila na novo igro. Čisti dobiček bomo uporabili za nakup televizijskega sprejemnika,» je zaključila tov. Petanova.

Z marljivostjo in prizadevnostjo bo mladina zaslužila denar, s katerim bo kupila te-

levizijski sprejemnik. Toda že sedaj so zaskrbeli, kam bodo sprejemnik namestili. Najprimernejši prostor bi bil v bivši traktorjski postaji, ki je pa zaseden. Prav bi bilo, da bi tudi tu mladini pomagali.

D. K.

Tri mirnopoške

40 članov združenega sveta KZ v Mirni peči je šlo konec lanskega leta na poučen izlet. Ogledali so si kmetijski posesti v Zadobrovi pri Ljubljani in v Kočevju. Ko so videli moderen način gojenja živine in prašičev, jih je malo »ganilo«, češ kakaj nimajo še pri njih v Mirni peči kaj takega. Verjamejo, da mirnopoški kmetovalci izleta niso pozabili in da si bodo prizadevali urediti tudi v Mirni peči kaj podobnega!

Nad 20 km potov vzdržuje krajevni odbor v Mirni peči. Lani KO ni izrpal vsega denarja iz občinskega sklada. Neizkoriščenih je ostalo 163 tisoč din, ker je občina krajevnemu odboru odobrila, v skladu pa denarja ni bilo. Ta sredstva nameravajo izkoristiti letos. KO je zaprosil tudi železnico, naj bi odobrila brezplačen prevoz kamena iz kamnoloma do Mirne peči. Železnica je načelno že pristala, zdaj morajo sestaviti še razpored voženj in napraviti z železnico pogodbo. Za nakladanje in razkladanje vagonov

Zlata poroka v Stranski vasi

V nedeljo, 11. februarja, sta v krogu sorodnikov, znancev in številnih vaščanov slavila svoj visoki jubilej — zlato poroko — zakonca Janez in Alojzija Jenič iz Stranske vasi. Oba sta dosegla lepo starost, čez 70 let in sta imela 11 otrok, od katerih jih še pet živi. Še na mnoga leta! R.

V TEM TEDNIU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Cetrtek, 23. februarja: Maria. Petek, 24. februarja: Marija. Sobota, 25. februarja: Saka. Nedelja, 26. februarja: Andrej. Ponedeljek, 27. febr.: Gabriel. Torek, 28. februarja: Roman. Sreda, 1. marca: Albin.

KINO

Cronmelj: 24. in 26. febr.: amer. film »Ponosni upornik«, 28. febr. in 1. marca: ital.-franc. barvni film »Rimske zgodbe«.
Dol. Toplice: 25. in 26. februarja: amer. film »Obračun v Tabie Roče«.
Kostanjevica: 26. febr.: angleški barvni film »Dirkači«.
Metlika: 25. in 26. febr.: francoski barvni film »Ljubimci«.
Mokronog: 25. in 26. febr.: domači film »Vlak brez voznega reda«.
Novo mesto — »Kriška«: od 24. do 27. febr.: jugoslov. film »Deveti krog«, od 28. febr. do 2. marca amer. barvni film »Bela divljina«, novo mesto — »Doma JLA«: 27. in 28. febr.: japonski barvni film »Skrivna trdnjava«.
Semčje: 26. febr.: angl. film »Ladja, ki je umrla od srca«.
Sevnica: 25. in 26. febr.: jugoslov. film »Noči in utra«.
Trebunj: 25. in 26. febr.: ameriški barvni film »Mož, ki ga ni bilo«.
Predstave v soboto ob 19. uri, v nedeljo ob 14., 16. in 18.30.

ZAHVALE

Ob izgubi naše dragre in nepozabne mame, tele in babice **JOZEFE ZUPANČIČ** v Ušivca izrekamo pričetno zahvalo vsem, ki so jo spremljali na njeni zadnji poti. Posebno zahvalo dolgujemo dr. Feliks Kocu za lajšanje bolečin v času njene bolezni, vsemu središčnemu osebju pa za skrb in nego. Ena zahteva gre tudi peči. PD Dušan Jerob iz Novega mesta, govorniku za ganljive poslovne besede, kakor tudi vsem darovalcem vencev in cvetja, občinskemu in krajevni odboru ZB ter SZDL, za organizacijo pogreba pa krajevnemu odboru ZB v Birčni vasi.

Še enkrat hvala vsem, ki so sočustvovali z nami.

Zahvaljujoča družina Zupančič

PREKLIČI

Izgubljen sem zdravstveno izkaznico št. 47631 in jo s tem prekličem. **Jože Hegler**, Podturen 16b, p. Dol. Toplice.

Prekličem zdravstveno izkaznico št. 267313: **Justina Pečnik**, Bizseljko.

Franc Juhart iz Trebnjega 54 preklicujem izgubljeno prometno dovoljenje za moped, izdano v Sentvidu pri Stični.

Izgubljen sem zdravstveno izkaznico št. 47175 in jo s tem prekličem. **Stanislav Povše**, Smihel 7 pri Novem mestu.

Izgubila sem zdravstveno izkaznico št. 47133 in jo s tem prekličem. **Uroš Verbič**, Zablja vas št. 14, p. Novo mesto.

MALOGLASI

NA ZALOZI IMAMO kvaliteta jabolnava drevesca sorte: Jonathan, zlata parmena, kivipecel, itd. Cena ugodna. Naročite pravočasno pri Kmetijski šoli na Dolenji vasi, pri kateri imamo tudi KUHINJSKO OPREMO, pohištvo za samsko sobo in vzhodni nerjaveč štrednik prodam. Naslov v upravi lista. (112-61)

DOBRO OHRANJENO kuhinjsko pohištvo prodam. Ogled v Cankarjevem centru. (112-61)

MAJHINO HISO z dvema sobama in kuhinjo na Trški gori, tako vseživljivo in opremljeno prodam. Naslov v upravi lista. (73-61)

POKLADANJE polnilnica, podolita, klepača in keramice solčno oropje. Stane Barje, Mrzla luča 9, p. Velika Loka. Pred pripravo tal je zaželen posvet z menoj.

Ze zadnjič smo poročali o tečaju Rdečega križa v Škocjanu, danes pa objavljamo še fotografijo njegovih udeležencev.

Iz Suhe krajine nam pišejo

V nedeljo, 19. februarja, je bil na Dvoru množični sešestanek SZDL. Na tem sestanku so ustanovili Društvo prijateljev mladine, sekcijo za kmetijstvo in posvetovanje sekcijo. Prisestrelil nas je 93-letni Andrej Modic z Dvora, ki je kljub težavam s hojo prišel na sešestanek in pokazal, da se zanima za razvoj svojega kraja.

Glavni odbor RK Slovenije. Primer zavrednega delavca je vreden posnemanja.

Lanska delovna akcija študentov in srednješolcev nam je ostala v najlepšem spominu. Mladi graditelji so mnogo pripomogli pri gradnji

vodovoda, urejanju napajališča in drugih delih. Nepozabni so tudi brigadirski večeri, zato smo tembolj veseli, ko smo zvedeli, da bo tudi letos v Žužemberku delala študentska srednješolska delovna brigada.

Zupančičeve mame ni več

Prejšnji teden smo pokopali na smihelskem pokopališču pri Novem mestu **ZUPANČIČEVO** mamo. Pokojnica je bila rojena v Zagradu pri Otočcu, doma je bila iz Bečelove hiše. Znana je bila po svoji dobroti in zavednosti kot prava slovenska žena in mati, saj je vzgojila štiri otroke v naprednem duhu. Vsi so vedeli, kje je njihovo mesto v času NOB. Na svojih delovnih mestih so se Franco, Jožica in Nace, Jože pa je umrl.

Volivci odločajo tudi na Bučki

Volivci na Bučki so preteklo nedeljo po daljšem času zopet zborovali. Na dobro obiskano zborovanje volivce so obravnavali več važnih vprašanj. Najprej so obravnavali osnutke perspektivnega plana razvoja občine Sevnica in v tem okviru iskali poti za napredek svojega kraja.

Prav sedaj se ponuja ugodna priložnost, saj je Kmetijska zadruga v Sevnici pripravljena najeti kredit, s katerim bi na večjih površinah zasadili oreh posebne vrste, ki bi v zelo kratkem času dajali lepe dohodke. Ali bomo to izvedli, bo odvisno od tega, če bodo kmetovalci hoteli za določeno čas odstopiti zemljo za druge. Vsekakor je zamisel vredna premisleka.

Volivci so tudi odločno zahtevali gradnjo ceste od Dol. Radulj do avto ceste. Kaže, da bo tu upravičeno zahtevo občinski ljudski odbor v Sevnici upošteval.

Med drugim so vaščani sprejeli sklep o obveznem vzdrževanju poti. Ta sklep bo nekateri prizadeli, predvsem tiste, ki niso hoteli razumeti, da moramo tudi sami nekaj prispevati v korist nas vseh.

Novomeška kronika

30-letnico življenja je pred kratkim praznoval znani Novomeščan Viktor Kozina, po rodu iz Podnatice na Gorčinskem. Od leta 1909 naprej živi v Novem mestu, v svojem dolgem življenju pa je nabral kar 52 let aktivne službe. Bil je dolga leta trgovski poslovodja, nekaj časa pa je imel tudi trafiklo in tobakno zalogo. Posebno je bil znan kot navdušen telovadec in vzgojitelj mladih telovadcev. Dobro še pomni čase, ko so se v lojstriški vožnji vželi na sokolske nastope v Karlovcu skupaj z Metličani. Takrat so delali v trgovinah v Novem mestu od šestih zjutraj do devetih zvečer; vmes pa je bilo samo malo časa za kolo, družbo in tobakno zalogo. Posebno je bil znan kot navdušen telovadec in vzgojitelj mladih telovadcev.

Dobro še pomni čase, ko so se v lojstriški vožnji vželi na sokolske nastope v Karlovcu skupaj z Metličani. Takrat so delali v trgovinah v Novem mestu od šestih zjutraj do devetih zvečer; vmes pa je bilo samo malo časa za kolo, družbo in tobakno zalogo. Posebno je bil znan kot navdušen telovadec in vzgojitelj mladih telovadcev.

Kam s smetmi?

V Novem mestu nastaja problem, kam odvažati smeti, ki jih je v mestu vse več in več. Nekoli so Novomeščani odvažali smeti v Strmi breg ob Ločenski cesti. Sedaj je ta prostor preurejen in zasajen. Kasneje so vozili smeti v dolino v bližini Novokove brvnice pri novomeški postaji. Tu dolina je bila v nekaj letih napolnjena. Tudi Kriča je pobrala precejšen del novomeških smeti. Ker pa je ob Kriči na južni strani mesta Zupančičeva sprehajališča, ki je bilo poprej najvažnejše za odvoz smeti, ni več mogoče odložiti smeti.

Na zboru volivcev III. terena so precej resno obravnavali odvoz smeti. Treba bo kmalu najti primeren prostor, da ne bodo še naprej vsepomno razmetane smeti in odpadki. Pa tudi nekaterim ljudem bi bilo dobro dovedeti, kako naj ravna s smetmi, zlasti če imajo možnost za to. Za pošto je postavljen smetišče z železnimi vrati. Stranke bi lahko očimelavale smeti skozi zgornjo odprtino in smeti bi ostale lepo spravljene v smetišče, dokler bi jih smetar ne odpeljal. Toda vrata so na stečaj odprta, ljudje pa mečejo smeti od daleč in zviška, pa ne morejo smeti nikdar priti do smetišča, tako da nastajata tam velik kup in se smrad širi po vsej okolici.

Dve zmagi pred Karlovčani

Občinski komitej LMS v Novem mestu je navezal tesne stike z Občinskim komitejem NOH v Karlovcu. Dogovorili so se za obisk predstavnikov so se pomerili z novomeškimi mladinskimi ekipami v šahu in namiznem tenisu.

Obe srečanja so predstavniki Novega mesta odločili v svojo korist. Novomeška šahovska ekipa je zmagala s 3,5:1,5, igralci namiznega te-

Mladina bo praznovala dan mladinskih delovnih brigad

V letošnjem jubilejnem letu, ko slavimo 20-letnico začetka revolucije, je mladina pripravila vrsto prireditve. Med te vsekakor pristojevo praznovanje dneva mladinskih delovnih brigad 1. aprila, ko se brigadirji in ostala mladina zberejo ob tabornem ognju in obujajo spomine na dneve, ki so jih preživeli na mladinskih delovnih akcijah. V večjih občinskih centrih bodo priredili večere ob tabornem ognju, kjer se bo odvijal kulturni program, ki ga bodo pripravili mladinci sami. Ti večeri naj bi poudarili delovni uspeh in bili mobilizatorji mladine za številne delovne akcije, ki jih čakajo...

ZIMSKE ŠOLSKE IGRE

Kranjska gora je bila prizorišče zimskih šolskih iger za prvenstvo Slovenije v letu 1961. Zbrali so se naši najboljši smučarji iz naših srednjih, strokovnih in osnovnih šol. Tudi novomeški okraj so zastopali najboljši smučarji iz Novega mesta, Krškega, Trebnjevega, Cernomolja in Brešče. Kljub neugodni zimi so bili naši smučarji kar dobri.

Najboljši je bil Marjan Pavlin z osnovne šole v Trebnju, ki je bil med pionirji v veselaletni dobi do 28. Med mladih smučarjev je bila najboljša naša gimnazijka Mateja Kožuh in 18. mesto.

Proga je bila zelo težka, zato je razvratitev naših tekmovalcev kar dobra. V veselaletni dobi je bil med mladinci Karel Rebernik s Tehnične srednje šole v Krškem na 29. mestu. V tekih naši smučarji niso imeli sreče, ker je bila konkurenca premočna, medtem ko so se skakalci kar po skupini pogajali v zelo močni skupini, kjer je sodovalski sodnik bil med mladinci prvek Zde. Bogo Kočar iz Krškega je skočil 23,5 m in dosegel 13. mesto. Med pionirji sta nastopila tudi naša tekmovalca Jože Gladič (7 m) in Marko Benčina (4 m). J. G.

Novomeška kronika

Novomeška kronika

Novomeška kronika

Novomeška kronika

Novomeška kronika

Kegljani v Brežicah

Kegljaški šport je v Brežicah zelo priljubljen. Ze dolga leta obstaja KK Razlag, od lani KS Zadruga (KZ Brežice), letos pa so ustanovili Kegljaški športni klub. Tudi ostale sindikalne organizacije se pripravljajo na ustanovitev kegljaških dručin. Šport je v glavni nameni mladine, ki se kegljanu se pa lahko udeležujejo tudi starejši. Ta športna panoga je primerna tudi za ženske, zato bi bilo prav, da bi tudi v Brežicah osnovali ženske ekipe.

SPORED RADIO LJUBLJANA

SOBOTA, 25. FEBRUARJA:
3.00 do 8.00 Dobro jutro! Pisan glasbeni spored — 5.16 do 5.30 Nekaj domačih — 6.05 Glasba ob delu — 8.30 Trije glasbeni utrinki Franca Schuberta — 8.55 Radijska šola za mlade stopnje — 9.25 Melodije za razvedrilo — 10.15 Felix Mendelssohn: Koncert za violino in orkester v d-molu — 10.40 Angleščina za mladino — 10.55 Vesela godala — 11.00 Po svetu jaza 11.30 Pionirski tehnik — 11.50 Otroci izbirajo pesnik — 12.00 Narodne v priredbah za glas in klavir — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Zabaven opoldanski spored — 12.35 Obvestila in zabavnost — 12.50 v domačem vzdušju — 12.55 Vaši operni ljubitelji — 13.00 Športni — 13.35 Naši poslušalci čestitajo čestitajo in pozdravljajo — 13.40 S knjižnice trga — 13.50 Ali vam uganem? — 14.00 Mešani zbor Franca Prešerna iz Kranja — 14.00 Lokalni dnevniki — 17.15 Po kinu se dobnimo — 17.45 Hammond orgle in vibraton — 18.00 Jezikovni pogovori — 18.15 Marjan Kozina: Bela krajina — 18.30 Spomine in italijanske pesnike — 18.45 Okno v svet — 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba — 19.30 Radijski dnevniki — 20.00 Za staro in mlado — 20.20 Michael Brett: Uporna stoletnica — 21.00 Za prijeten konec tedna —

NEDELJA, 26. FEBRUARJA:

6.00-6.30 Jutranji podprvi — 6.30 Veselo na poti — 7.45 iz arhiva naših pihalnih orkestror — 8.00 Mladinska radijska igra — 8.40 Iz albuma skladb za otroke — 8.50 Z zabavnostno glasbo v novi teden — 9.40 Biaz Armič: Pesem planin — 10.30 Se pomnite, tovariši... — 10.30 Množične pesmi bratskih narodov — 10.45 Spoznavamo svet in domovino — 11.45 Glasbena medigra — 12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 12.30 Za mlade vas — 13.45 Koncert pri vas doma — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.15 Reklame — 15.30 Kar radi poslušate — 16.00 Humornost tega tedna — 16.30 iz operetnega sveta — 16.40 Velj so jih masti moja... — 17.00 Melodije za veselo godala — 18.40 Pisana vrsta domačih skladb — 19.30 Radijski dnevniki in športna poročila — 20.05 Izbrite medije tedna — 20.50 ritmu slow-foxa — 21.00 O Verdijevem življenju in delu — 22.15 Ples ob radijskem spremljenku — 23.05 Nočni koncert — 24.00 Zgodnja poročila in zaključek oddaje.

Kaj pa tale?

Odkar so bili nekateri kraji vključeni k Novemu mestu, se niso bile izmenjale tabele. Mačkovec spada še vedno pod občino Trška vrata. Ločna pa pod občino Prečna dolina. Morda bi pa le bilo prav, da bi se odločili, kaj vse vedno avtomobilske ceste obiskuje naše kmetovalce, občinska uprava zamenjala te tabele in namestila pravilne napise?!

Odkar so bili nekateri kraji vključeni k Novemu mestu, se niso bile izmenjale tabele. Mačkovec spada še vedno pod občino Trška vrata. Ločna pa pod občino Prečna dolina. Morda bi pa le bilo prav, da bi se odločili, kaj vse vedno avtomobilske ceste obiskuje naše kmetovalce, občinska uprava zamenjala te tabele in namestila pravilne napise?!

Odkar so bili nekateri kraji vključeni k Novemu mestu, se niso bile izmenjale tabele. Mačkovec spada še vedno pod občino Trška vrata. Ločna pa pod občino Prečna dolina. Morda bi pa le bilo prav, da bi se odločili, kaj vse vedno avtomobilske ceste obiskuje naše kmetovalce, občinska uprava zamenjala te tabele in namestila pravilne napise?!

Odkar so bili nekateri kraji vključeni k Novemu mestu, se niso bile izmenjale tabele. Mačkovec spada še vedno pod občino Trška vrata. Ločna pa pod občino Prečna dolina. Morda bi pa le bilo prav, da bi se odločili, kaj vse vedno avtomobilske ceste obiskuje naše kmetovalce, občinska uprava zamenjala te tabele in namestila pravilne napise?!

Odkar so bili nekateri kraji vključeni k Novemu mestu, se niso bile izmenjale tabele. Mačkovec spada še vedno pod občino Trška vrata. Ločna pa pod občino Prečna dolina. Morda bi pa le bilo prav, da bi se odločili, kaj vse vedno avtomobilske ceste obiskuje naše kmetovalce, občinska uprava zamenjala te tabele in namestila pravilne napise?!

Odkar so bili nekateri kraji vključeni k Novemu mestu, se niso bile izmenjale tabele. Mačkovec spada še vedno pod občino Trška vrata. Ločna pa pod občino Prečna dolina. Morda bi pa le bilo prav, da bi se odločili, kaj vse vedno avtomobilske ceste obiskuje naše kmetovalce, občinska uprava zamenjala te tabele in namestila pravilne napise?!

Odkar so bili nekateri kraji vključeni k Novemu mestu, se niso bile izmenjale tabele. Mačkovec spada še vedno pod občino Trška vrata. Ločna pa pod občino Prečna dolina. Morda bi pa le bilo prav, da bi se odločili, kaj vse vedno avtomobilske ceste obiskuje naše kmetovalce, občinska uprava zamenjala te tabele in namestila pravilne napise?!

9. Enkrat sem stopil iz hiše, pa me je takoj poklical s spačenim obrazom nazaj in nato se je spet s prijaznim obrazom pogovarjal z menoj. Tedaj je zagledal skozi okno kapitana. Potisnil me je v kot, da so naju odprta vrata zakrivala. Postalo mi je tesno pri srcu in opazil sem, da se boji tudi neznanec. Prijel je za ročaj svoje sablje in jo v nožnici malo zrahljal, da bi jo lažje potegnil. Med tem je ves čas nekaj gotal in poziral, kot da bi imel cmok v ustih.

10. Kapitan je vstopil in zaloputnil vrata, ne da bi se ozrl. Tujece ga je poklical: »Bill!« Kapitan se je zasukal na peti; z obraza mu je zginila vsa barva. Ko je vlovil sapo, je kriknil: »Crni pes! Izsedli ste me, prav! Tule sem; kar brž povej, kaj bi rad!« Poslala sta me po rum in sedla za mizo. Crni pes je sedel tako, da je bil bližje vrat in da je imel odprto pot. Prinesel sem piščo in nato sta me napadla v točilnico. Vlekel sem na ušesa, toda onadva sta le šepetala.

11. Nenadoma je kapitan zavpil: »Ne, ne, ne! Če bo kdo obešen, naj visimo vsi!« Potem je nastal v sobi strašanski hrup. Moža sta preklinjala in divjala. Zaslišal sem bolesten krik. Hip nato je pridrljal skozi vrata Crni pes in tók za njim kapitan — oba sta vihtela gole sablje in Crni pes je imel levo ramo vso krvavo. Kapitan je pri vratih strahovito zamahnil in bi nasprotnika gotovo presekal do pasu, da ni prestregel udarca velik izvsek naše krême. Ranjenec jo je jadrno popihal čez grič.

12. Kapitan se je opotekel nazaj v hišo, lovil se je za zid in zahteval ruma. Slišal sem ga, kako je ponavljal: »Od tod moram, od tod moram!« Potem je padel po tleh in oblezal iztegnjen, zaprtih oči in v obraz bled kot zid. Po stopnicah je prihitela moja mati. Skupaj sva dvignila kapitanu glavo; hropel je. Misliha sva, da je ranjen. Iz stiske naju je rešil doktor Lisevca, ki je pravkar hotel obiskati našega očeta. »Oh, doktor,« sem vpil. »Kaj naj napravimo? Kje je ranjen?«

Vse o sončnem mrku...

Tisti dan, ko je ves svet nestirno pričakoval jutro, v katerem naj bi lunina senca skoraj povsem prekrila sonce, sem se mudil v Dobriču. Bila je megla in sem komaj našel pot do gostilne. Nikjer ni bilo videti žive duše. Na sredo je le prišel mimo domačin, pa sem ga vprašal: »Kaj pri vas ni nikogar doma?«

»Nek« se je možak odkaljal, »so že kam mrknili... Vejte, ampak jest se spreklet bajm, da ne buo kej hujsga s tem našem soncem. Se zvina nekaj voha, samu staji, pa zija, da me je kar groza pagledat.«

Posedel sem še malo v gostilni, nato pa sem se odpravil križem krašem po vasi. Po cesti, ki pelje iz Trebnjega, je par konj vlekel težak voz snojca. Trgovino so že odprli in dve dekletci sta s cekarji stali na pragu.

Potem se je začelo na krajevnem uradu in se nadaljevalo v klubu.

»Odlično,« je rekel možki glas, »prav zares smo lahko zadovoljni, da imamo meglo. Prav zdaj se začenja. Desna stran sonca je že zatemnjena. Se dobro, da je megla.«

Potem se je nekaj parov nog razbežalo po vasi, nekaj pa se jih je odločilo prehoditi pol do stopnišča v sosednji hiši in po stopnicah navzgor do kluba.

»Vsak čas bo televizijski prenos sončnega mrka!«

Opazovali smo sonce, skrito za meglo in videli, kako ga počasi zmanjkuje. Iz rok v roke sta romala dva kosca črnelega stekla, ki sta nam omogočala nemoteno gledanje sonca in sprememb, ki so nastajale. Lepo sliko je posredoval tudi televizor.

V klub je prihajalo vedno

več ljudi: kmetje, delavci, uslužbenci, učenci. Zenske so doma pustile pospravljanje; možki, namenjeni na polje, so zamahnil z roko, češ to se samo enkrat v življenju lahko vidi. Uslužbenci so za nekaj minut zapustili pisarne; učenci so za nekaj ur odvrgli knjige. Televizor je napovedal, da manjka še nekaj minut do popolnega mrka.

Zmaj je bil mrak kot pred najhušo neviho.

Ko so z Jastrebca javili, da je tam prava noč, sem slišal ženski glas, ki je potožil sosed: »Jemnasta, le kaj bo, če se to večkrat ponovi. Tako sem

se bala, da bo kaj hujsega, bojim se za našega starega; prav gotovo misli, da je konec sveta.«

Starejši kmet se je pobahal: »Jaz sem to čudno stvar s soncem videl že nekoč pred leti. No, kljub temu pravim, da bom še prihodnje, če se bo le pojavila.«

Ujel sem še nekaj glasov na cesti. Seveda je bil takrat že običajen dan.

»Naša stara je molila... Naš... je zbežal v kaščo... Naša mala me je spraševala, če bo res taka noč, da bo treba iti v posteljo... Naš je bil čisto iz sebe; gledal je brez tistega stekla, pa ga zdaj boljijo oči...«

Opoldne je v Dobriču močno zvonilo. Ljudje so staknili glave: je spet kdo umrl?... »Ne, to je bila opoldanska avemarija,« so mi povedali... Kar zvonite, sem si mislil, in zbudite vse, ki so se skrili pred soncem.

Sele leta 1999, čez 38 let torej, bomo spet videli v naših krajih popolni sončni mrk. Tudi v Črnomlju so kot drugje predzadnje sredo ljudje vneto opazovali to izredno redko igro narave...

DANES DVE

— Nikar se ne jezi, dragec! Mama se je ponudila, da bo ostala z nama in skrbela za otroke, ki jih bova imela...

— Želim, da ne bereš knjig, moj dragi! Ne veš, kako me motijo tiste luknje na knjižni polci!...

»Klasični« in tranzistorski radijski sprejemnik

Tranzistor je tudi že pri nas sodobni pojem. Ljudje na veliko in zmeraj več kupujejo in zahtevajo tranzistorske radijske sprejemnike. Kakšna pa je razlika med večjimi »klasičnimi« sprejemniki in majhnimi tranzistorjem? Glavna v tem, da so dosedanje elektronske cevi, »žarnice«, v sprejemniku zamenjane s tranzistorji — polprevodniki, torej materialom, ki slabo prevajajo električni tok. Je torej v sredini med bakrom, ki je odlični prevodnik toka, in na primer porcelanom, ki elektrike sploh ne prevaja (zato ga uporabljamo za izolatorje). Prvi rezultati raziskovanja polprevodnikov so bili objavljeni že leta 1948. Pokazalo se je, da nekaj gramov germanija ali silicija, obdelanega na poseben način, sprejema in pojača šibke signale prav tako kot elektronska cev. Elektronska cev je in mora biti velika, njen

sodobni »tekmeč«, tranzistor, je pa čisto majhčen, mimo tega še enostaven. Prav zato so tranzistorski sprejemniki lahko tako majhni. Imajo pa še neko prednost: tranzistor porabi tisočkrat manj električne energije kot najpopolnejša elektronska cev.

Čudo elektronike

Atomski inštitut kalifornijske univerze v Livermoru je dobil elektronsko računalno, doslej največje na svetu. Ti elektronski »možgani« imajo 80.000 tranzistorjev in 600 vakuumskih cevi. Njihov magnetni spomin si lahko zapomni do 97.000 besed in prav toliko enajststesevstev! — Larc, kot je temu računalu ime, lahko v sekundi opravi 250.000 operacij seštevanja in 125.000 operacij odštevanja. In vendar, kot pravijo, smo prestopili šele prag elektronske dobe.

Ali poznate domače kraje?

DRAGI MLADI BRALCI DOLENJSKEGA LISTA!

Naša turistična propaganda in spoznavanje domačih krajev se kar lepo razvijata. Zadnje slikovno uganko je bilo treba rešiti takole: 1. RAKA; 2. Jože Suntujs; 3. občina VIDEM-KRŠKO. Zreba je nagradil tokrat tri pravilne rešitve: 1. nagrado (1000 din) dobi Bernardka Mirt, 3.b razred osnovne šole, p. Raka; dve knjižni nagradi (slikanici NEPOKORJENI BREGOVI) dobita: Franco Goreno, 4.a razred osnovne šole, p. Raka, in Marija Turšič, Ardno 13, p. Raka.

Danes je na vrsti spet malo trši oreh. Do torka, 28. februarja, nam odgovorite na sledeča vprašanja:

1. kaj predstavlja slika? 2. kateri veliki umetnik je bil rojen v kraju za gradom na sliki? 3. kam prideš čez železobetonski most pri tem kraju?

Na ovoj, v katerem boste poslali čitljivo napisano rešitev, napišite: SLIKOVNA UGANKA! Zadnji rok za sprejemanje rešitev: torek, 28. februarja 1961.

Medtem ko v Tel Avivu pripravljajo proces proti vojnemu zločinu Eichmannu (proces je bil s prvotnega 15. marca presojen na 1. april), skuša ameriška filmska industrija ta dogodek izkoristiti in že hiti z izdelavo »umetniškega« biografskega filma o tem vozelezičnu. Glavno vlogo v filmu, ki naj bi bil še prav v kratkem času končan, so poverili Ruti Lee in pa Wernerju Klemperju (na sliki). Sednji je v resnici Jud in so mu njegovi sosednjaki udeležbo pri tem komercialnem filmu zelo zamrili.

Na prvi pogled bi kdo mislil, da gre za letovišče kje na Krimu, če ne bi zadaj visela ameriška zastava, ko vidi sovjetske oficirje, kako udobno se počutijo v stoliščah lepega letoviškega parka. Vendar pa gre tokrat za Nico in francoski Azurini obali, kjer te dni gostuje leta plesni in pevski zbor Rdeče armade.

Nikoli ni prepozno, pravita stoletnika na naših slikah. Gre za Eliza Khell iz Londona, ki si bo po dvasotih letih slepote dala te dni v neki londonski kliniki operirati oči, da bi spet videla (na gornji sliki), in pa za Thomasa Parrisha iz Milforda v ZDA, ki je pri sto letih napravil šoferski izpit, ker poprej ni mogel do avtomobila. Edini pogoj, ki so mu ga postavili: z avtom, ki ga sam vozi, ne sme dalj kot petnajst milj od svojega bivališca.

»Leta 1943 je bil naš polk na Donju, blizu vasega mesteca... Meni so ti kraji močno ugajali. Poleti je tako lepo: gozd, reka. Jaz sem lovec, rad hodim po gozdu. Svojih nimam nikogar, je vzdihnil. »Bil sem oficir sovjetske armade, zato so mi fašisti postrelili družino...«

Sključena na koncu divana je Galina Arkadjevna poslušala s široko odprtimi očmi. »Po demobilizaciji nisem vedel, kam bi šel,« se je Gorčakov otožno nasmehnil. »Toda zgodilo se je, da sem tam, kjer je 1943. leta bil naš bataljon, srečal neko žensko. Postala sva si prijateljca. Potem mi je pisarila pisma. In zdaj sem prišel k nji. Toda... iz ujetništva se je vrnil njen mož in tako sem spet ostal sam... Da bi ne živel v njeni bližini, sem odpotoval v Kruto goro. Najel sem si sobo. Ko sem začel urejati svoje stvari, sem naletel na tole beležnico. Poiskal bom njegovo družino, sem sklenil, čeprav nisem imel veliko upanja. V nji je samo na enem mestu napisan kraj in priimek. Kot vidite, sem vas le našel.« Gorčakov je vstal. »Pa mi oprostite, ker sem prišel s tako žalostno novico. Na svidenje, Galina Arkadjevna! Pri vratih se je ustavil. »Vi ste moja prva znanca v Kruti gori in če dovolite, vas bom večasih obiskal.«

»Prosim, le pridite.«

»Hvala, Galina Arkadjevna!« Gorčakov je odšel, Galina Arkadjevna se je pa zgrudila na divan in bridko zaihtela.

Ko je Gorčakov šel skozi vrt, sta mu med drevjem prišla nasproti dva dečka. Eden je nosil sopek rož in Gorčakov je takoj spoznal, da je to Tropinov sin: isto visoko čelo, ostre obrvi in štrleča brada. Le deško nabrekle ustnice in črni lasje so ga ločili od Tropinina, tistega Tropinina, od katerega on, Gorčakov, nikakor ni mogel iztržati skrivnost sanita, skrivnostne rude, zaradi katere že toliko let uničuje svoje živce, zdaj se pa izpostavlja še nevarnost v tem kraju, kjer ga lahko razkrinkajo.

Začetek ni slab, je premišljal Gorčakov. Vse doslej je šlo tako, kakor si je zamišljal. Toda zakaj so vsi prepričani, da je Tropinin ustreljen? Saj so ga Nemci skupaj z drugimi odgnali na postajo, kar so videli vsi prebivalci. Mora biti presneto previden! Dobro, da Galina Arkadjevna spričo svoje žalosti ni opazila, kako se je zdržnil, ko je rekla, da so ji moža ustrelili. Zdaj bo vse preprosto in lahko, kot je bil njegov prihod sem. Potoval je iz Nemčije s skupino povratnikov iz taborišč in kot drugi je na vseh postajah dobival šopke, s katerimi so jih prebivalci pozdravljali...

Gorčakov je zavil po ulicah rudarskega mesteca. Z reke je odmevalo veselo vresčanje otrok. Na gradbišču nove hiše so pela zidarska kladiva.

Z rožami v rokah je Saša stopil v sobo in

onemel: mati se je držala za glavo in bridko jokala na divanu.

»Mama!« jo je potihlo poklical. »Mama, kaj se je zgodilo?« Planil je k nji in jo objel. »Mama, povej?«

»Saša... zdaj sva... sama...«

Kolja je tiho prestopil prag in v zadregi mečkal kapo. Pobral je rože, ki jih je bil izpustil Saša na tla, in položil zraven zelene beležnice.

»Saša, zdaj ni več upanja... Tu je očkova beležnica.«

»Kje, mama, kje?« Saša se je naglo obrnil.

Beležnico je zagledal na mizi. Previdno jo je vzel v roke in odprl prvo stran. Spoznal je različni očetov rokopiis, tak kakor v pisnih, ki jih je hranila mama. Da, to je res očetova beležnica.

»Mama, daj jo meni. Varoval jo bom, dokler bom živ!« Pogledal je mater in videl, kako nerada bi se ločila od beležnice. »Prav, mama, kar ti jo imej, samo toliko mi dovoli, da jo preberem. Veš, mama, saj jaz bom vse življenje ostal pri tebi.«

Osmo poglavje

»Saša, ne morem vaju pustiti,« je rekla Galina Arkadjevna. »Premiada sta še s Koljem, lahko se vama kaj pripeti.«

»Veš, mama, midva hočeva le poiskati očetove stvari,« je rekel Saša in prijel mater za roko. »Če hočeš, ti oba s Koljo priseževa, da ne bova šla niti koraka dlje.«

Saša je bil na trnju. Da bi kar tako šel iz šole, bi razžalil mater. Se pa mudi, saj ga na vrtu Kolja že dolgo čaka. Ta je nekje izbrskal staro puško, ki sta ji morala kopito privezati z žico, zdaj bi pa rada čimprej izstrelila prvo kroglo.

»Ne Saša, ne morem te pustiti, samo tebe imam!«

»Oh, koliko je na svetu mater, ki imajo samo še sina! Saj midva s Koljem ne bova storila drugega, kot odplula po Donju in poiskala očetov čoln. Običajni sprehod.«

»Če ga niti oče ni šel iskati, pomeni, da to ni tako preprosta zadeva...«

»Saj si mi sama rekla, da je takrat izbruhnila vojna in da očetu sploh ni šlo za čoln. Jaz, jaz pa moram najti njegove stvari.«

»Toda pomisli, ti in Kolja, da to ni običajni, sprehod! Obala Donjeca še ni povsem očiščena min, po hostah so neeksplozirane granate. Ne, ne morem te pustiti!« Galina Arkadjevna se je obrnila in skrla solze.

Z vrta je odjeknil krik čaplje. Galina Arkadjevna se je začudila:

»Letos pa čaplje precej pogosto preletavajo v naš vrt. No pojdi, Kolja te že predolgo čaka.«

Saša je stopil iz hiše. Pogledal je po vrtu in zažogel kot škrljanček, iz globine vrta je pa zaslišal tleskanje šoje. Vse o je zavil tja.